

העולם הזה

עזריאל

מחיר חידום לגליון זה 200 פרטות

השבועון המצוייר
למס' 747 / שנה 15 / כ"ה שבט תשי"ב / 21.2.52

העורך: אורי אבנרי עורך משנה: שלום כהן

עורך כיתוב: רב איתן צלם ראשי: דוד רובינר

השבועון המצויר לאינפורמציה

המערך והמנהלה: רחוב נילסון 8, תל-אביב (פני תיאטרון "אהל") ת.ד. 138, טל. (רומני) 68785 מען למברקס: "עולמפרס" מו"ל: העולם הזה בע"מ

עורך תכנית: ד"ר ש כתב ראשי: אהרן רולב

עורכי מדורים: מיכאל אלמו, יחיאל בשן, ניצה נבי, איתמר עילם, יעקב ביתן, רפאל היט, פיליפ סיארי, יצחק לבני, אוסקר טאובר.

סופרי חוץ: רוד כידוד, נביראל דגון, שמואל מירון, דפוס ישראל בע"מ.

הפצה: פלם בע"מ.

מכתבים

דרכים סגורות

כל הרכיבים סגורות בפני הנוער, אין משתפים את הנוער במערכת החיים הפוליטיים של המדינה, כל ענותותיו של הנוער נפתחות במספר ומלים "עורך צעיר עדיין". כל המפקד שמתפנה או נוצר אשר לו אופי רציני, סגור בפני הנוער... כולל החשש של המפקד רחוקה במדינה, של פתיחת אופקים חדשים, פיתוח ערכים חדשים ומחשבה מר-חיקת-לכת.

אם לא יחול השינוי היסודי, הרי סופו של הנוער לניווט ולחלומות על עזיבת המדינה. אין להכחיש שרבים מן הנוער עזבו את המדינה באי-שליטה של לימודים, כשמתרשם בכך לא היתה אלא חיים נוחים יותר של שובע וכיליו טוב.

עברונה לא הנוזבה

הייתי בין אלה אשר ארגנו את הקבוצה ויומו את הידידה לאילת, ואינני יכול שלא להגיב על רשימתכם (העולם הזה 744) ולומר גם נתבססה על עובדות אשר שנתעתם מסי אחד מחברי עברונה... כל אחד מאתנו יכול היה לעזוב בכל רגע, נשארנו לא כולל, "התנאים הטובים", נשארנו למרות כל קשיי התחבורה, למרות קשיי האספקה, למרות קשיי הדיור, נשארנו כאשר רצינו בשנת שרותנו בערבה ליצור משהו, להוכיח שגם נוער עירוני יכול להקים דבר מה.

יום נסר, נבעתיים

לא אפסוק להכבד דיניו, "דם צעיר", "דם ומי קים". כל המכיר את דרכו של אנדר החילים המשותתרים ושליחותו מאז יסודו ידע לשפוט מה האמת בכל דיבורים אלה ברומתכם על ועידת בלגראד של החילים המשותתרים (העולם הזה 743). על כל פנים ברור כי להערכת היחסים בין האנדר לבין אנף נכי מלחמת-השחרור יש סיבות אחרות נמרזי וללא קשר עם הבדלים בין דם לדם. אשר לסיפור המעשה הרומתי על מה שנתרחש בוועידת בלגראד מסביב למעמדות ישראל בועד הפועל של הסרדיניה, הרי לא נכור כלל כי "המש" לתת הוכחה מתדהמה... חלוקי הרעות האישיים בעניין זה היו ידועים יפה מראש וזה אם הועלו בכבוד ע"י חברי המשלחת. עצם הויכוח מי יהיה הנציג — ה"ר"ז ז"ו או אני — הוא עניין להכי רעת מזכירות האינוד והמכרז. (אולם) מר רשק לא נבחר לוועידה מטעם מזכירות האינוד, אלא נשלח ע"י אנף נכי מלחמת-השחרור, נוף שנמנע עד כה מלהצטרף לפרציה העולמית ושלא העז ללגות זאת לפרציה. עד עתה לא הוסבר לי מה היתה זכותו להעתיק בשאלת המועמדות. האם זו זכות המניעה רק ל"דם צעיר"?

מ. עיצון תל-אביב

חברים לעמיה

לעמית ולהכריא — חזקו ואמצו. אנהנו אתכם. אברהם שדה, משה אושרי, ביץ, יוסף זינגר, חנן לבל, עמירה אופיר, טולוז, צרפת.

גרעין עירוני

האמנם לא יהיה נרעין עמית דומה לתנועה עיר-רנית מקבילה? האמנם אין כל אפשרות לארגן את כל החותרים ליסוד נרעין עירוני של נוער בריא בנפשו וברוחו? נוער המחפש את עמיתו, קומו ונפעל.

אבישי בן-טובים, ח'פה

שני הצדדים למטבע

איני רוצה להתערב אם הכתוב במאמרכם על החיים בכרית-המועצות (העולם הזה 744) הוא אמת או לא, אולם הנני מתפלא על מה שלא היה כתוב בו. כמו לכל ארץ אחרת, יש גם לברית המועצות צד חיובי וגדל שיליו, וע"י הצנת צד אחד בלבד אינם עושים שרות טוב לציבור הישראלי הניל לקרוא מאמרים אויבוקביים יותר בי העולם הזה.

יונתן בלומנטל, תל-אביב

לא היה זה מאמר של המערכת, אלא פרי חקירה אמריקאית שפורסם עם ציון מקורו. אין המערכת סבורה שחקירה זו משקפת את כל האמת על ברית-המועצות.

אנטי-בוים!

מבקר הספרים של העולם הזה פוסל את לייף במחלתר מפני השימוש באפסטיים קולניים ככונ "צינול" סינגל בום!" (העולם הזה 746). לא אש אל את המבקר היקר כיצד הוא היה מתאר קול פנו. אני רק רוצה לומר, כהתנגדות למבקר, שהיה על מה לסמוך: ספר המלחמה הנפוץ ביותר בשפת העברית משמש כמה עשרות פעמים כאור תם, אפסטיים קולניים" כוונתי בפשטות פלשת 1948, שמחברו הוא, במקרה, עורך העולם הזה.

הבוים של העורך לא ימצא חן בעיני המבקר יותר מאשר הבוים של ספרית המרד.

מוראי נמרוד אשך

תמה אני מאד כיצד לא נשאר זכר רשמי לשי-רותו של נמרוד אשך בצה"ל (העולם הזה 745). אכן, היתה זאת, "חטיבת ביל"ו" (בלגן) יהיה

באו עיני הוותק הקובע

באוטובוס המקשר, קו 1, ישבו שני ילדים, כבני 10-11, כשלפניהם עומד אדם זקן. אמר ילד אחד לרעהו: "גדעון, אולי יקום אחד משנינו ויתן לנו לשבת!"

"גדעון!" ענה הילד השני, "הזקנים ישבו כבר מספיק כשתיו צעירים, עכשיו תן לנו לשבת."

הקורא אליהו גבאי, ירושלים, שכונת זכרון טוביה, זכה בפרס של 1 ל"י (בלי ישיבה).

לעולם ועד", והנדר הנדר היה "הנדר בנפש" גם מבחינה זו. בכל זאת קשה להאמין שהבלגן תגיע לשיא כזה.

אם הצטרף נמרוד לחטיבה באפריל 1948, כי ודאי נרשם כשהתמנו על שבועות האמנים. בסוף אונס, בשהוטטנו צופנת צויונו כולנו בפנסים שרות, וקבלנו משכורת. לפי התעודה שפורסמה בעתון הנוע נמרוד לדר נת ר. מ. ייתכן שמניו זה לא הופיע בפקודות ב"ל על כל פנים, שמו היה רשום במסכת הנדר. אחרת לא היה מקבל את התעודה. כיצד נעלמו מארכיון הצבא הנדרות המוכיחים את שרותו (והרי נמרוד גם קיבל משכורת)? מה דעת בלש המערכת.

מ. ב. תל-אביב

בלש המערכת נבון אף הוא.

פשעים ומצב רוח

העולם הזה דן בומן האחרון יותר מדי בפשעים. זה עושה לי מצב רוח, כאילו ארצנו מלאה שודי דים ורוצחים.

אברהם ברוך, קבוצ פלמחים

המדורים פשעים ומשפט תפסו בגליון 744 — 2,2% של המקום. בגליון 745 2,2% בגליון 746 — 0%.

שחור וזכן

אם עוררה כבר הקוראה חנה כספי את אותה בעייה כאובה של ההפליה העדתית (העולם הזה 745), רצוני להצטרף אליה. מדברים כאן על הצורך בהתערבות של העולים החדשים בכני היישוב הי ותיק. שינסו הערות (החתיקות) להתערות קודם כל בינו לבין עצמו. נשנו נא לבית-הספר העממי המקומי, ונוכחם בפלייה הנוזיה כאן קבל עם ועדה — כתות ספרדיות ואשכנזיות.

רפאל שלום, טבריה

אנטי-שאהי-מט

אני נגד הקורא הוותיק (העולם הזה 745). שאח' מט אפטר למצוא בכל עתון, אך בכל שבועון אי-אפשר למצוא את העולם הזה. אונג, כוהבים שאח' מט, לא שאחמת. כפי שכתבתם.

עזי וינופלה, בני-ברק

אין העולם הזה מסכים עם הקורא וינופנד. שם המשחק פירושו "השחז מת", והכתיב המ קובל מתעלם מן המוצא השמי של המלים. המשחק, שנקורו בהודו, עבר משם לפרס, בא לאירופה באמצעות הערבים.

ראשונים לתלויים

בקשר לחילוקי הרעות בשאלה מי הקדים להגיע לנפות הבריטים שנתלו על-ידי אצ"ל, הרשה לי להעיר שלא היה זה יעקב נל ז"ל ואף לא שני העתונאים מנתניה, אלא רטר דוידסון וזים פרינגל. העתונאי והצלם של סכונות א.ס. בארץ-ישראל. דוידסון קיבל מאצ"ל את הוועיה על מקום המאז הסרנינזים יום לפני הצאת (במעין פרס על שתוף בשעתו בארגון הנושיה הסודית בין בניו ונשיא ועדת החקירה של או"ם), ומסר על כך למשטרה.

אולם בגלל חלפת שתי חורשות כסביבת נתניה, לא נמצאו הנופות אותו יום. למחרת תוקנה הטעות ע"י אצ"ל שמסר את המקום המדויק. הנופות נמצאו. פרינגל הניע לחורשה נרעים לאחר מציאת הנופות והספיק לצלם אותן כשרם הוסרו מעל העץ (התמונה היחידה בעולם). אחר כך התרסקה מצל-מתו בהתפוצצות שאירעה כשהניפות הורדו, אבל התמונה ניצלה.

כמה חופשית

לאחר שבועונכם כבש את מקומו והצליח ליצור לו את שובלי ההצב בין המשטר שהוא עוקצו לא פעם ובין הנוער שמלענו הוא לחם. מצע אנכי לפתח כמבור היקר כיצד הוא היה מתאר קול פנו. אני רק רוצה לומר, כהתנגדות למבקר, שהיה על מה לסמוך: ספר המלחמה הנפוץ ביותר בשפת העברית משמש כמה עשרות פעמים כאור תם, אפסטיים קולניים" כוונתי בפשטות פלשת 1948, שמחברו הוא, במקרה, עורך העולם הזה.

רקדוק משובש

בקיאותכם בקדוק עברי אינה מן המשובחת תחת התמונה של מוסקבה (העולם הזה 744) כתב תם, "אופנים הסרות", ובמקום זה צריך להיות "אופנים חסרים", ואכתם סליחה.

פלונית, תל-אביב

להיפך, הסליחה עם פלונית.

ה ש ע ר

כשחנה החיפאית באה אל הצטלם אצל פרנצה גרובנר היתה לה משאלה שיש לאנשים רבים: היא רוצה להיות "משהו מיוחד". איך עושים את זה? הרי חנה דומה לרוב שאר הגשים הצעירות? מבטה של הצלמת ריחה על פני הסטודיה, נחקל לבסוף באויבקיט מורד. היה זה צרור של נוצות בנות-יענה, שירשה מסכתה. חנה את הצרור לפני שלושים שנה, אמרה לנכדתה: עשי בו מה שתרצי. פרנצה לקחה את הצרור, הלבישה אותו על ראשה של חנה, כחנה את האור בוויית מענינת. התוצאה: תמונה שהפכה את חנה באמת למשהו מיוחד לגמרי.

"השבוע מתייב העולם הזה לפני קוראיו בוחריו לצורך הצבעת-אמון בתי-הרגילה..." במלים אלה פנתי ביום החמשי האחרון אלך, בנמקי את מחיר-החירות שנכפה על עתון זה עקב כשלון הממשלה להבטיח לו מעצמה מיכסת-הדייר המגיעה לו. אין להכחיש שהמערכת המתינה לתוצאות הצבעת-אמון זו בצפייה רבה. איש מחבריה לא יכול היה לנחש אם אמנם יעמרו הקוראים במבחן זה, אם אמנם יש בלבם האמון הר-רוש כדי להשתתף בפרוטותיהם במאבק בל-תירגיל זה על חופש הביטוי ועל קיום אי-תלותו של העתון.

אולם כעבור 24 שעות הגיעו מכל חזיתות הארץ התוצאות ה-ראשונות, שלא השי-איור עור ספק ביחס לתוצאות ההצבעה. הקוראים שילמו את התוספת ללא היסוס וללא תלונה. החל מן השעות שלפני צהרי יום הששי היר-דעו עשרות קינס קים בארץ, ביניהם הקיסקים העיקריים במרכז תל-אביב וב-תחת האוטובוסים, כי אזלו אצלם גליו-נות העולם הזה.

בשם כל חברי ה-מערכת אני מודה לקוראים על הצבעה זו. יש בה לא רק משום עידוד אישי יש בה משום הפגנה חד-משמעית של ר-צון ציבורי בקיומ תון בלתי-חלוי לפני כמה חדשים הכרין העולם הזה על תחרות של פור-טרטים מצולמים. ה-תחרות עצמה לא סוימה, בשל מעוט הציירות שיכלו להיחשב ליצירות-מופת אמיתיות. אולם היתה לו תר-צאה אחת אשר למענה היה כדאי להשקיע בה את המאמצים: העולם הזה גילה את פרנצה גרובנר. הגילוי נעשה באמצעות תמונה ששלחה לתחרות. שאך פתחנו את המעטפה וראינו את תמונתה (שער העולם הזה 729) עבר רחש בינינו — היה בתמונה זו אותו משהו שתום הנוףך תמונה רגילה למ-עשה-אמנות. לא היה קל לגלות את הסטודיה של פרנצה גרובנר — הוא נמצא מחוץ למרכז ירושלים, ליד בית-הכרם. בדיוק במקום שם נדמה לו לאדם שהגיע לקצה אזור המגורים של בני-אדם, נתקלה העין בבניין מוארך, שהיה פעם לול. עתה צבועים חלונותיו ודלתותיו בצבע אדום כחול. בפנים מצאתי אשה כבת 50, שלא דיברה כמעט עברית.

אני חושב שפרנצה גרובנר היא כיום, אר-לי, צלמת-הפורטרטים הטובה בארץ. מחר זה לא נפל לחיקה במקרה — היא היתה מורה סמת ברקני ציכוסלובקיה לפני פלישת היט-לר, וזתה לכמה פרטים בינלאומיים.

צלמת פרנצה גרובנר

הצניין הרפואי בחדר. כל השא — הספה הנמוכה ליד התנור. הצילומים המפורזים על השולחן, המסכות הפרימטיביות העשויות עץ על הקיר, ויצרות אורה של אי-סדר נוח. חזר-חושך קטן, המוכיר חדר-הלבשה של שחקן, בעל מראה גדולה וצילומים במסגרות, גובל עם הסטודיה. שם שומרת פרנצה גרוב-נר על ה"צעצועים" שלה, המשמשים לה לצר-כי התצלומים. ראיתי דובון נחמד במיוחד. כאן היא מתפתח את התצלומים, וכאן היא מחביאה גם את בגדיה של קרבנותיה המח-ליפים לבוש בקלות דעתם.

מלאכת ההצלמות היא באמת מלאכה מר-תקת. יושבים, עומדים, שוכבים, נשענים — היא מגסה את הכל, כדי למצוא את הפוזה האופיינית ביותר. הוא הדין לגבי המלבוש — לבשתי בזה אחר זה שלמה, הצאית, סוודר, לפעמים עם צעיף, לותים כלעדי. אחותי ריקמה לבנה, עזנתי צמיד, לבשתי פרווה. איני יודעת מי נהנה מכל העניין יותר — הצלמת או ה"קרבה". בכל אופן, כשהוא נס-חיים הופתעתי שהסתכלתי בשוען — לא הייתי מאמינה שהייתי בסטודיה למעלה משי-עזיים.

הזמנתי את פרנצה להשתתף קבועות בעתון זה, לספק לו תמונות-שער. כבר השער השני שלה, תמונת הצעירה החלוצית (העולם הזה 742) עורר התרגשות לא מעטה שמצאה את ביטויה בעשרות מכתבי-הערכה למערכת, ופנייה של חברת קולנוע שרצתה להציע לה תפקיד ראשי בסרט חלוצי. שער השבוע — השלישי של פרנצה גרובנר בעתון זה — עורר גם הוא הגבה מורה אצל האנשים המעטים שראו את התמונה המקורית — אמונה נחושה שהתמונה צולמה בחוץ-לארץ, אולי בהולנד.

אני יכול להימנע מלצטט במקום זה את תאורה של אחת ה-צעירות שהוזמנה ל-הצטלם אצל פרנצה גרובנר לצורך המו-נתישער זה. כותבת לי הצעירה: "אחותי בידי תיק גדולה שהכיל את כל הבגדים המגוונים של פרנצה גרובנר ביק-שחני להביא עמי, ו-עליתי בשביל המסור-רף המוביל אל הבית הנמוך והארך, בעל החלונות הצבועים, בצבעים בהירים. מי בעד לדלת נכסתי ישר לסטודיה, והר-גשתי עצמי בבית — על הרצפה ישנו ותי-טיח צמר בהיר, ותי-נור הדומה לסוג ה-תנורים העומדים בי-צריפה הצבא בלט כי-מרכז החדר.

ראיתי את מנורות הצילום הרגילות. ה-מזכירות לי תמיד את מכשירי רופא-השיניים. אולם זהו גם הדבר היחיד בעל-הצילום המפורזים על השולחן, המסכות הפרימטיביות העשויות עץ על הקיר, ויצרות אורה של אי-סדר נוח. חזר-חושך קטן, המוכיר חדר-הלבשה של שחקן, בעל מראה גדולה וצילומים במסגרות, גובל עם הסטודיה. שם שומרת פרנצה גרוב-נר על ה"צעצועים" שלה, המשמשים לה לצר-כי התצלומים. ראיתי דובון נחמד במיוחד. כאן היא מתפתח את התצלומים, וכאן היא מחביאה גם את בגדיה של קרבנותיה המח-ליפים לבוש בקלות דעתם.

מלאכת ההצלמות היא באמת מלאכה מר-תקת. יושבים, עומדים, שוכבים, נשענים — היא מגסה את הכל, כדי למצוא את הפוזה האופיינית ביותר. הוא הדין לגבי המלבוש — לבשתי בזה אחר זה שלמה, הצאית, סוודר, לפעמים עם צעיף, לותים כלעדי. אחותי ריקמה לבנה, עזנתי צמיד, לבשתי פרווה. איני יודעת מי נהנה מכל העניין יותר — הצלמת או ה"קרבה". בכל אופן, כשהוא נס-חיים הופתעתי שהסתכלתי בשוען — לא הייתי מאמינה שהייתי בסטודיה למעלה משי-עזיים.

למשתתפי תחרות האופנועים השנתית של "העולם הזה" — פרטים במדור המודעות (עמוד 10).

Handwritten signature or note at the bottom of the page.

האספסוף

חמת שזום כהן

בישראל נתקבל כל העניין תמיהה חשדנית וקצרת-רוח. שהרי הערבים הם ערבים, אויביה הגלויים של המדינה, מאבקם לעצמאות יתן בידיהם נשק אדיר — ובכלל, אין זה מאבק לעצמאות של אמת אלא גל ריאקציה של דתיים ופאשיסטים המנוגד לאינטרסים של ישראל.

אם רואים את המדינה כמובלעת זרה ומבודדת במרחב — צודקות טענות אלה. אולם למובלעת כזאת לא יהיה מקום בלאו הכי — הערבים יעלו עליה גם אם ישיגו את עצמאותם בעוד עשרים שנה. כי הרי עצם טענת ישראל כי אין עצמאות המרחב עניין שהיא אוהדת אותו, יזין את קו התעמולה הערבי כי ישראל היא אויבתם המושבעת.

דור שלם יקום — ניצור, בורגנים, סטודנטים ופועלים — אשר יסוד חינוכם יהיה אותו קו תעמולה, אותה פינת יסוד הקרב

עת כי ישראל היא אויבת שאיפות הערבים. כל ה"התפתחויות, כל החישובים לעתיד יתוכננו בצל הנחה זו, והמיתרס שישראל ראל עצמה תקים יחוקק ויוצק עוד יותר על-ידי הערבים.

אולם לאדם הרואה כתנאי ראשון לקיום המדינה את התמזגות ישראל אל והשתלבותה במרחב, התקוממות ההמונים ה"תובעים את עצמאותם — אותו מרד האספסוף אשר כה בזו לו — היא הזדמנות נדירה לסתור את טענות השליטים כי אנו אויבים לנצח. כי קשה יהיה לטעון שישראל רוצה רק ברע לערבים אילו הביעה ממשלתה את מלוא תמיכתה במאבקם לעצמאות — מאבק אשר הוא עצמה התעקשה בו שנים לא מעטות.

ואין העובדה כי לאחים המוסלמים חלק בפלוגות הגרילה בסואץ צריכה להיות גורם מונע שהרי לא באחים תתמוך ישראל כי אם בעם המצרי, אותם מיליוני פלחים ופועלים אשר מאסו בשלטון הזר ואשר בשורה הראשונה של אויביהם ניצבים מנהיגייהם הפיאודלים — אויביה המושבעים לא פחות של מדינת ישראל היכולה למוטט את שלטונם.

כאשר החליט המגלים האיראני לבטל את זכויו הנפט של האנגלים, היו שקבעו: תכסיס לאומני של מנהיגות פיאודלית רקובה.

כאשר קרע מוסטפא אלונזאס את חוזה מצרים עם האנגלים ידעו אותם אנשים לקבוע: תכסיס ערמומי של מנהיג פוליטי להרים את קרנו בעיני המוני עמו. כאשר התייצבה משלחת בת שני שרים טוניסאים לפני מזכיר או"ם בפאריס ותבעה דיון בבעיות טוניסיה שוב נשמע: נסיון חביב בורגיבה השאפתני להשתלט על ארצו.

ואמנם צדקו אותם אנשים. היו אלה מעשי מנהיגים פיאודלים השולטים במרחב, אולם היתה גם טעות בפייהם: כי לא היו אלה רק מעשי המנהיגים הפיאודלים. הפעולות אשר נעשו, לא מרצונם ה"חופשי נעשו — העם תבע אותן, העם תמך בהן. מארעות הדמים של

קהיר לא הובאו בחשבון הממשלה כאשר קבעה כי תעמוד במאבקה לעצמאות — מאבק אשר היא קיוותה כי יהיה סמלי בלבד, בעל תוצאות סמליות לא פחות. וכאשר הגיע יום ההפגנות לא היה ברור מיהו אויבם ה"גדול של ההמונים, אשר נגדו הפגינו, נגד השנים כאחד — האויב שמבחון והמרכא שבפנים.

ואילו בטוניסיה, לא השמיעו המורדים את הביעותיה המתונות של בורגיבה — ביטל הפ"לית הערבים לרעה על

תביעותיהם היו פשוטות יותר, נוקשות יותר — הסתלקות השלטון הזר מארצם, עצמאות ערבית מוחלטת.

בפעם הראשונה החל גורם חדש בוירת המרחב משחק תפקיד: שכבות העם הרחבות חדלו להסתפק בפעולות מנהיגיהם, נקטו צעדים משלהם. ובהתנערות זו השתתף כמעט כל העם. ההפגנות ופעולות הגרילה כעבדאן ובאסימאעיליה, בטוניס ובתל אל-כביר לא היו יותר מנופולין של חוג זה או אחר, של תנועה מתקדמת או של כת דתית ריאקציונית: במרד נגד עול השלטון הזר הפכו כל שכבות העם שותפות.

**פה ושם נשמע הרסן
מידי שליטי המרחב ה"פיאודלים - אות כי ה"מאבק הגועש מאיראן
ועד מארוקו חורג מגדר
ההפגנות נגד זרים בל"בד. מבשר את הפניית
הזעם גם פני מה.
נגד המנהיגות הרקובה.**

אסירים והרוגים. שתי ההתפוצצויות שתפסו את הכותרות הראשיות של עתוני העולם — בטוניסיה ובמצרים — השאירו אחריהן סימנים אכזרים. למעלה: איש דסתור באזיקים; מימין: 46 שוטרים מצרים, הרוני קרב איסמעיליה.

הפגנות רחוב אינן דבר חדש במצרים. בכל הזדמנות נהגו הסטודנטים ותלמידי בתי-הספר התיכוניים לנטוש את ספסליהם. לצייר סיסמה כלשהי, מותאמת לצרכי השעה, ולערוך הפגנה. חיש מהר היו שורות המפגינים מתנפחות, חללי פות הסטודנטים נבלעות בתוך ים רבגוני של קפטנים — האספסוף הצטרף להפגנה.

מצתחצחיונעלים, אוספי זנבות-סיגריות, מוכרי-עיתונים, פועלים ומובטלים — כל אותן רבבות בני העוני, ערב רב של אנשות דחוסה ברובעי העיר המזוהמים היו פורצים אל רובעי הפאר, משמיעים את התמרמרותם השאננית.

גם הפגנות השבת השחורה לא היו שונות בהתהוותן מכל שאר ההפגנות שקדמו להן. הניצוץ הראשון הוצת בחצר האוניברסיטה פואד, המתחרה העיקרית של אל-אזהר הרחיק. החצר המתה מרחש מאות סטודנטים שהצטופפו קבוצות קבוצות, התוכחו והתלהבו סביב אחד מהם שנשא נאום.

אולם הפעם היה חידוש: בין הסטודנטים הסתובב מספר גיכר של שוטרים. לא היו אלה שוטרים שהופקדו, כרגיל, לבלום את התפרצות הסטודנטים. גם מדיהם לא היו מדי המשטרה הרגילה. היו אלה שוטרים מוספים, "בולוק אל-גיזאם" שגויסו במספר רב לשירות באזור התעלה.

והם היו הקולניים שבחבורה. רק יום לפני כן נלחמו כאלף מחבריהם בחטיבה בריטית שלמה שנעזרה בטנקים ותותחים באיסמעיליה. הקרב העיקש שרכש להם את הערצה הגלויה של האנגלים עלה להם ב-46 הרוגים ולמעלה ממאתים פצועים. עתה הם תבעו נקמה.

"נצא לרחובות ונכריח את הממשלה לפעול! נכריח את המלך להפעיל את הצבא!" הם צעקו.

"פינוי! פינוי!"

כעבור כמה דקות כבר החלו זוים המפגינים, שורות שורות, חוזרים בחדגוניות מהממת על סיסמותיהם. כעבור כמה מאות מטרים היתה התהלוכה נחל גוש ומדי רגע הצטרפו אליה עוד מפגינים. בכיכרות ובהצטלבויות הראשיות הצטרפו תהלוכות אחרות שהתארגנו בנפרד בקצוות שונים של העיר.

היו תהלוכות שאורגנו על-ידי המפלגה הסוציאליסטית של אחמד חוסיין, מי שהיה מנהיגה של תנועת מיסר אל-פתאח הפשיסטית, היו תהלוכות אחרות שנשא בראשן דגל ירוק נושא חרב ערבית עקומה — סמל האחים המוסלמים, היו גם תהלוכות של סתם תנועות נוער ואגודות ספורטאיות. כי ביום זה רצה כל העם, ללא כל הבדלי מעמד, להביע את מחאתו, לתבוע כי יוחש המאבק לעצמאות.

ולכל קבוצה נלוו אותם לובשי הקפטנים אשר לגביהם איז הפגנה אלא פורקן יצרים, פיצוי על חיים אפורים ומפרי-כים — אספסוף רחובות קהיר.

היו אלה שרק תבעו נקמה באנגלים, אחרים חזרו על הקריאה הישנה נושנה "אל-גלא! אל-גלא!" ("פינוי! פינוי!") אולם ביום זה הושמעו גם קריאות חדשות שחרגו מתחום הנהיגה שהיה קיים עד כה בהפגנות רחוב: העם העו לגנות את המלך ואת המבאשאים יושביה-מרום.

כאשר הגיעה השעה כי תתפורג ההפגנות וכי יחזור הקהל איש איש לביתו נתגלתה הפתעה נוספת: המפגינים לא התפוררו. להיפך — ההפגנות גברו והלכו. תימרות עשן התאבכו מעל לבניינים ובתי עסק של זרים ומצרים. האספסוף התמרד בכל אשר היה מקובל עד אז.

רק לאחר שהטנקים רעמי ברחובות ומכונות היריה טרטרו נשבר המרד והאספסוף התפורר לביתו. עד למרד הבא.

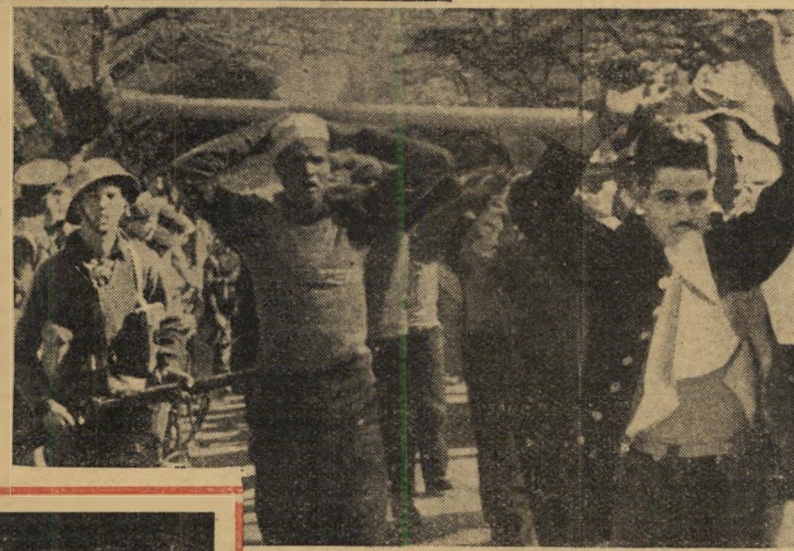
כניאת השוטרים ככלא. ל.

אחר קרב שנמשך חמש שעות הצליחו האנגלים להתגבר על התנגדות המצרים. חזרו אל תוך הבניין ההרוס. לאחר שהפגזת התותחים ואש מקל-עים ומכונות יריה לא הצליחו להכניע את המצרים נאלצו האנגלים לפעיל מרגמות כבדות שמוטטו את תקרות הבניין. כצעד ראשון (מי שמאל) הם כלאו את השוטרים המצרים בתוך תאי הכלא הגדול במקום. לא היה כמעט אחד מבין השוטרים שלא היה פצוע ואילו בפנים הבניין, החרב בלט הצבע האדום — דם הרובים נפוצים, שזרם כמו מים, לדבי רי אחד הקצינים, לאחר הכניעה בבכי כמעט היסטרי חזר וטען בפני האנגלים, כי הם האשמים בכל ההרוס והסבל: בשעת הקרב ביקש מהם להרשות כי הפצועים שבאנשיו יפוננו, אך האנגלים דחו את הבקשה הזו.

למרות כניעתם, גיבו-ריב.

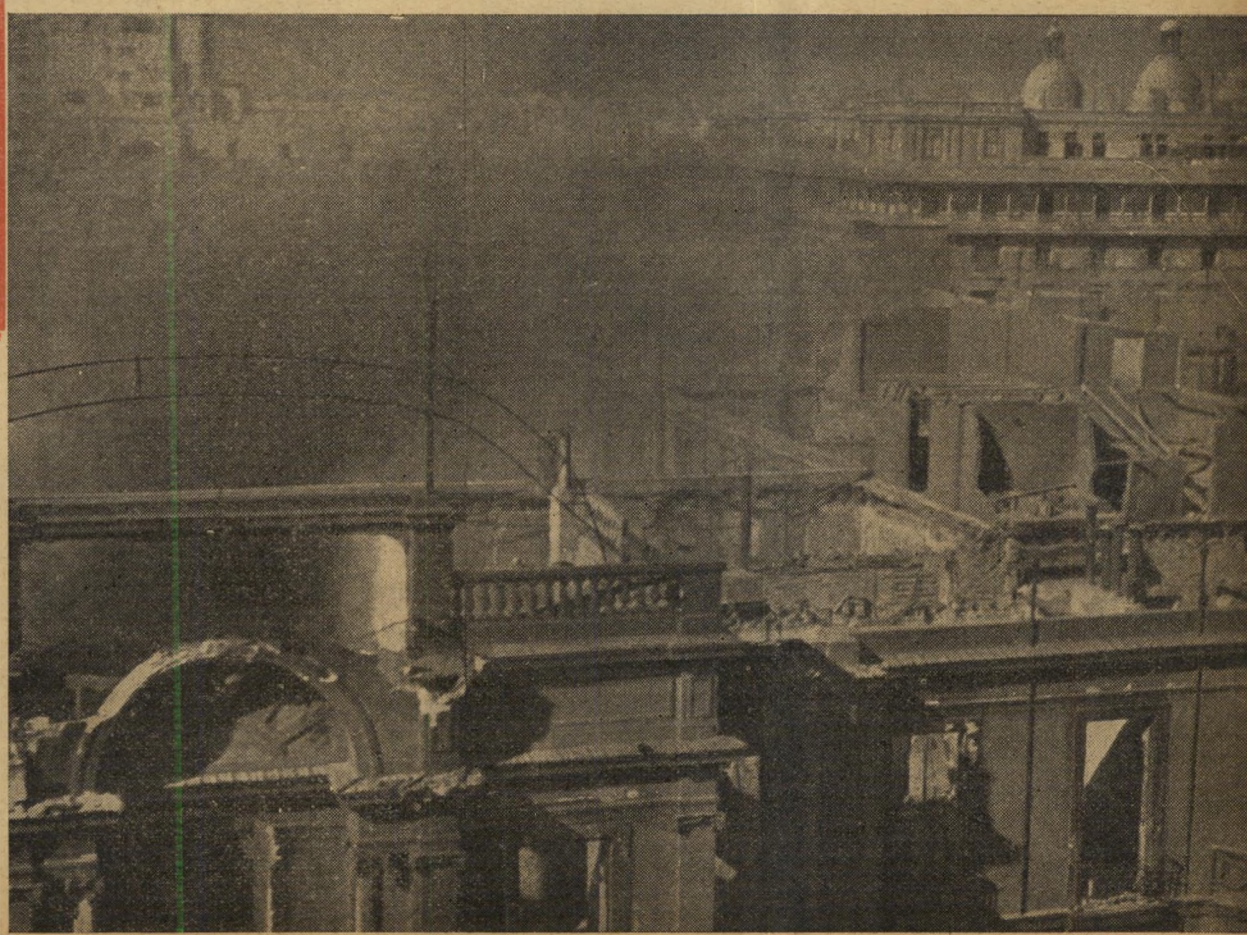
תחה משמר חזק הוציאו או האנגלים את השוטרים שבויים למחנה מעצר זמני ומשם שילוחם — קבוצות קבוצות — מאזור התעלה. למרות כניעתם נתקבלו השוטרים כגיבורים עם הגיעם לקהיר והמלך פארוק אף חיזק לק להם אותות הצטיינות ב"מעמד חגיגי ביותר (למטה). בהפגנות שנערכו בקהיר למחרת יום הקרב הגדול של איסמעיליה היוו שוטרים מוספים חלק בולט — וטוטר ביותר — של התהלוכות, היו בראש הדורשים פעולות-תג' מול של הצבא נגד האנגלים.

חורבות ותימרות עשן.

כך נראה מלון שפארדס, (מימין), המפורסם במלונות המרחב למחרת יום השבת השחורה. מסביב הזדקרו שורות ארוכות של חורבות — לשעבר מרכז המסחר והיי החברה המפואר. אף כי ממשית עלי מאהר פירסמה רשימות ארוכות של סחורות גנובות ומעצרים הצטייני התפרצויות ההמון בפורענות כנה. רהיטים וסחורות הוערמו באמצע הרחובות והועלו באש ואילו שטרות הכסף — הנאמדים במיליונים — שהוצאו מקופות בנק ברקלייס הבריטי הוטלו אף הם למדורות, שעה שקהל המציתים, שהתאסף מכל פינות הכרך, רקד מסביב במחול פראי מלווה צווחות צהלה.

הנזק שנגרם ביום אחד של התפרעות נאמד בלמעלה משלוש מאות מיליון לירות ורק חלק לא גדול ממנו נגרם לרכושם של נתינים או עסקים בריטיים. בין אלה שנפגעו בצורה חמורה ביותר היו בעלי-הון יהודיים אשר חלק ניכר מבתי העסק במרכז העיר היה רכושם. כפיצוי על הנזקים, הגציבה ממשלת מצרים סכום של חמשה מיליון לירות כמפרעה, הודיעה לשגרירויות הזרות כי כל נפגע ונפגע יצטרך לתבוע את הפיצויים המלאים בדרך המקובלת — דרך בתי המשפט המצריים הרגילים.

משך ימים מספר השתוללו אנשי הדטור. פה ושם הותקפה תחנת משטרה, הוצתה חוות מתיישבים צרפתים, נדקר חנותי יהודי. אולם בצרפת עצמה לא הוקדשה לדברים תשומת לב מיוחדת — ידיעות על התפרצויות של אספסוף ערבי לא היו יותר דבר חדש.

והרי גם ידוע כי הטוניסאים שקטים ושלוים מטבעם, תמיד חיו ותמיד יחיו בשלום עם הצרפתים. הצרפתים חזרו כמה פעמים על המימרה הצבאית המקובלת בין תושבי אפריקה: "המארוקאים הם אריות, בני אלג'יריה הם גברים והטוניסאים הם נשים" והשקטו את דאגותיהם.

עד אשר נדקר, ליד שער באב אל-ג'דיד, קולונל צרפתי למוות. היה זה הקולונל נורברט דוראן, מוותיקי החיילים הצר- פתים בצפון אפריקה, דמות ידועה ומכובדת בעיר סוס אשר בה בחר כעיר מושבו. כאשר הגיעוהו שמועות על אישקט מאחורי החומות בעיר הערבית התיישב הקולונל על גיפ ודהר אל מקום המהומות, בטוח בכוח השפעתו על הילידים.

כעבור דקות ספורות, נפח הקולונל הזקן את נשמתו כש- אנחת-המהון על שפתיו: קשה היה לו להאמין כי אמנם מסוגל המון הערבי לאזור את העוז להורגו. תמהון זה התפשט, עד כי גם הממשלה לא ידעה כיצד קרו הדברים, כיצד הפכו "הנשים" הטוניסאים ללוחמים מתמרדים.

הסברה הרשמית הראשונה היתה: זהו נגע מסוכן אך מוגבל לקומץ תועמלנים ועיר מחסידי אל-דטור אל-ג'דיד של בורגיבה. נקבע כי מספר המפגינים בעיר טוניס בת 365.000 התושבים לא עלה אף פעם על 15.000 ולכן אין המרד יכול להקרא תנועה עצמית המונית.

"נמות! נמות!"

לעומת זאת קבעו הצרפתים כי מנהיגי המרד מאורגנים היטב, מושבעים להגשמת שאיפותיהם בכל מחיר. בפעולות טיהור נרחבות בדרום טוניסיה גילו הצרפתים מחסן נשק ענק עם אלפי רובים, תת-מקלעים, רימונים וכדורים — "אחד מרבים הנמצאים, ללא ספק בידי הלאומניים".

הם ניסו בכל האמצעים למנוע התקהלויות בערים, הטילו הגבלות על התנועה. אולם ההמונים הצליחו בכל זאת להפגין — הלחיות אחר ארונות מתים ריקים הפכו כהרף עין הפגנות סוערות כשמפי המפגינים פורץ המנון הדטור: "נמות! נמות!"

לאחר שלושה שבועות של פעולות צבאיות נמרצות הצליחו הצרפתים לחסל למעשה את המרד בערים הגדולות. רק התפרצו- יות נקמה קצרות או מעשי חבלה חטופים עוד נשארו להעיד על שינוי היחסים בארץ שנתנה עד כה דוגמה של אושר קולוניאלי.

אולם לא בכל הארץ הצליחו הצרפתים "להשכיח שלום". 26.000 חיילים צרפתים סיירו ברחבי הארץ, לגיונר מזוין בתת- מקלע ניצב כל 300 מטר על כביש סולימן — קורבא בצפון טוניסיה. אך למרות כל זה היה הגנרל גרביי, המפקד העליון הצרפתי, נאלץ להודיע לפאריס: "קיימים ארבעה ריכוזי מחתרת. שניים בהרי כף בון (בצפון הארץ) אחד מדרום לסוס (על חוף הים התיכון) ואחד בשטח ההרי סביב קאירואן (במרכז הארץ).

כדי לחסל אותם דרושות שש דיביזיות סדירות. לעת עתה אני נאלץ להסתפק בכיתורם".

"יתכן שהערכתו הצבאית של הגנרל הצרפתי היתה נכונה. בכל אופן נמנעה ממשלת פאריס מלשגר את שש הדיביזיות כי מנסיינה המר (בעיקר בהודו-סין) למדה כי אין להבות השאיפות לעצמאות ניתנות לכיבוש אם אי-פעם הוצתו בקרב העם. היא בחרה בדרך השנייה: היא הכריחה את המורדים להבליג, לרדת למחתרת ולחכות עד למרד הבא.

מקום הרצח. ליד שער זה, באב אל-ג'דיד, בעיר סוס, נדקר למוות הקולונל דוראן. רצח זה זעזע את דעת הקהל הצרפתית, הביא אחריו פעולות גמול חריפות. מיד לאחר המעשה הקים הצבא מחסום.

פרם לילד. ילד זה, בן 10, נעצר וברשותו אקדח. הוא סיפר שעבור רצח כל צרפתי הובטח לו פרס.

עוצר במלון. מיד עם פרוץ המאורעות הוטל על חביב בורגיבה עוצר בית. בתמונה למעלה: חדרו במלון דה-פרנס.

פלדה צרפתית. טור סנקים זה הוא חלק מן התגבורת הרבה אשר הוזקה לטוניסיה מכל הבטיסים הצרפתיים בצפון אפריקה וצרפת עצמה. בין היתר נשלחו גם יחידות נחיתה של קומנדו.

סיוור יומי. יחידת משטרה צרפתית יוצאת לסיורה היומי על נגות הבתים הערביים. נקודת המוצא: תחנת המשטרה בעיר מוקנין, אחת הנקודות אשר נכבשו בידי המורדים בפרוץ המהומות.

העם

הלבבות לא התחממו

בצפייה מתוחה, שהפסקה רק מפעם לפעם ע"י צעקת הכותרת של עתון הערב, חיכה העם לדברי התורה של דוד בן-גוריון, שהת- כונן לרדת מהר סיני ולהציג לכנסת את לחות-הברית הכלכליים החדשים. הפרטים היו אמנם ידועים כבר, אולם כל אחד חשב שבפי בן-גוריון ילבושו משמעות חדשה, מהפ- כנית.

בדממה של השעות האחרונות שלפני הני- אום נדמע קולו של לא-יהודי, שקלט את רחשי הלב הקיבוציים יותר מכל יהודי. דוד קורטני, הוא רוי אלסטון, אנגלי נוצרי בעל נטיות שמאליות שהגלה את עצמו לישראל וכותב את הטור הראשון של ג'רוסלם פוסט, כתב כמה משפטים שהיו עלולים לשנות את הופעתו של ראש הממשלה, לוא היה קורא אותם. אמר אלסטון:

"החזרת האמונה חשובה מן הסתם יותר מהחזרת ערכה של הל"י. אדם מחשב היום את הכנסתו הפרטית והמשפחתית, ולפיכך את הלך במדינה, לפי המושגים של הבורסה של ציריך, במקום לפי המושגים של עתיד האומה ואוצרותיה. הוא נתמך בכך ע"י... שרים שדעתם נחלשה בקרבם מרוב דאגה, והמוכחים לציבור רק זה — שדעתם נחלשה בקרבם מרוב דאגה."

"דוד בן-גוריון יכול לשנות היום אחר הצ- הרים את כל זה. הוא יכול לתת הדרכה של מנהיג רגילים המיובלות של הכלכלה. הוא יכול להביט את הצלעות העורמות של האר- צר בבשר וגידים של מטרה עליונה, ולחמם בכך במקצת את לבנו. כי אנו זקוקים לאמור- נה, יותר מאשר למנות מכות יותר ולדירות מרווחות יותר, ואמונה יכולה לבוא רק מממ- שלה המאמינה בעצמה..."

הרגילים המיובלות צעדו. למחרת היום הופיע באום ראש הממשלה בעתונות היוםיים, מלוח בשבחים את ההאשמות השגי- רתיים. גם צלילי הגאום היו שיגרתיים, על אף תוכן המהפכני של כמה מן ההצעות. היה ברור: הוותקה דרך כלכלית חדשה. לא נוצרה אמונה חדשה.

גיבור היום היה אותו אדם שרצה, שבוע לפני כן, לקנות מעיל. אמרה לו אשתו: "או תהיה טפש. חכה לנואם ראש הממשלה, וא לירו המחירים למחציתם. כך כתוב בעתו- נים. כרגיל, ניצחה האשה. האדם חיכה, חזר לחנות למחרת יום הגאום של בן-גוריון. אמר לו התנווני: מצטער, אבל המחיר עלה ב-10 ל"י."

אותו תנווני היה, כמובן, יוצא דופן. כי את התנוונים טרבו בכלל למכור את סחו- רתם, חיכו שהמצב יתבהר. הם לא ידעו מה פירושה של התכנית הממשלתית החדשה. נבוכים לא פחות היו אלפי האזרחים שהי- חלו פתאום, בלי כל סיבה הנראית לעין, לאגור מטבעות. נראה לאוגרים דוקא אתר- נאום ראש הממשלה שאמר את ההיפך: כי הממשלה רוצה להפקיע את שטרות הכסף. *

* טברה אחרת למחסור המטבעות: אנשים פרטיים החלו לאסוף מטבעות של גרוש. לצר-

האמת הפשוטה היתה שמלבד הכלכלנים המקצועיים, שתחרו בעתונותם בניחותים מופשטים אשר שום אדם גורמלי לא הבינם, לא ידעו האזרחים באיזו צורה ובאיזו מידה תשפיע המדיניות הכלכלית החדשה על עתי- דם האישי. האם הגרם לחוסר עבודה? האם תשפיע לטובה או לרעה על סיכויי לרכוש לעצמו אי-פעם דירה? האם ישתכר בעוד חודש משכורת כפולה או חצי משכורת, בי- השוואה לכוח הקנייה שלו כיום? האם הרגילים המיובלות של הכלכלה החלו צועדות קדימה, בדרך החדשה, שאיש לא היה בטוח לאן ביוק תובלנה. אולם הלב- בות נשארו בלתי-מחוממים. והמושגים של הבורסה של ציריך נשארו מרתפים בחלל- דריק שנשאר ריק.

הכנסת

מה עם הזולרים?

שיעומו כבד רבץ על האולם. פחות מ- תריסר ח"כים, מנומנמים למחצה, הבליטו בי- נכותם את העדר 110 חבריהם, שחלקם לגם קפה בזמנון, חלקם חזר הביתה. ארבעה עורכי-דין התוכחו ביניהם על הצעת-חוק משעממת במיוחד: בתיריין למשפטים ימיים. חב הכנסת זוד בררביהאי, מפא"יניק עטור שערות-שלג, הרצה ארוכות, לא שיכנע איש שהוא מתכוון לדברים ברצינות. חשד עלתנאי- מפקה, שתפס לו מקום בתא העתונאים לפני בוא חבריו: גייסו אותו במיוחד כדי שימלא את חצי השעה האחרון, כדי שבי. גיי. יוכל להתחיל בדיון בשעה המובטחת, בשתיים וחצי.

ראש הממשלה עצמו ישב בחליפתו הכחו- רת לה הכהה ליד שולחן הממשלה הארוך, כמעט מוסתר מאחורי המשלטת הגבוהה של הכו- רה הירוקה, מעלצל בנאום שחוכן לו, בו דד במערכת מלבד בכור שיטריה, שר המש- טרה. שאינו מחסיר ישיבות כנסת.

כמה דקות לפני שעת-האספ החלו הח"כים מסתגנים חזרה לאולם, ותא העתונאים הצר, בפנינת האולם מאחורי ספסלי מפא"י, החל מתמלא. שרה-אוצר, אלעזר קפלן, נכנס, התישב ליד בי. גיי, התלחש עמו לפני שהצי- טרף למתחרה, דוב יוסף, בצד השני של השולחן, אולם גם כשקם ראש הממשלה ופי- סע את הפסיעות המעטות לזוכן הנואמים (בו הנמיך בינתיים הסדרן את המיקרופון, למען יגיע לגובה פיזי) היה האולם ריק ל- מחצה. הגאום, שהיה צריך להלהיב את הממ- רים לצאת למערכת חושה, רבת קרבנות, לא הלהיב אפילו את חברי הכנסת.

אמר חבר-כנסת ערבי, שחזר הביתה שעה קלה לפני התחלת הגאום ונעדר (ככל שאר חבריו בני-עצמו): אפשר לקרוא את הגאום גם בעתון-הבוקר של מחר. חיך חברו הי- הודי, תיקן: "אתה מתכוון לעיתון-הבוקר של אתמול..."

עזוב את היהודיה! גם בן-גוריון עצמו לא ניסה להפוך את נאומו זה למע-

פס, לייצר מהם מנורות. בשוק השחור עולה מחיר הנחושת במטבע של גרוש על ערך המטבע עצמו.

שה. הוא הגיח לפניו את הדפים הלבנים, הר- כיב את משקפיו, החל לקרוא את המלים ללא פאתוס, בהרימו רק מפעם לפעם את עיניו מן הניירות. היה ברור כי הוא קורא דברים חשובים בפיו ע"י מישוה אחר. רבים חשבו שיהיה זה נאום צריצילי, ש- ראש הממשלה יצייר את המצב בצבעים ה- קודרים האמיתיים; במקום התאור השחור בא תאור מלבין: רשימה ארוכה של הישגים, הידועים לכל, כולל "החזרת כבוד האדם לאשה היהודיה מארצות האיסלאם". כשהגיע בנקודה זו למחצית הגאום, התבטאה הגבת המאזינים בהערות הצניניות של עלתנאי, שהפ- לט בקול-רם: "עזוב את האשה היהודיה, מה עם הזולרים?"

כשאמר לבסוף כי "כל זה (מעשי-בראשית האדריים) לא ניתן לנו בלי מחיר..." ועבר לחלק השני של נאומו, בשורת המדיניות ה- כלכלית החדשה, היה ברור כי החמיץ הו- דמנות גדולה לחזור אל לב העם, הסתפק במקום זה במניין יבש של פעולות כלכליות. הסוד היחיד. אף כי פעולות חדשות אלה הופכות על פיה את קצרת המדיניות ה- ממשלתית, עוררו בכנסת עצמה עניין מועט. הסיבה: לא היה בהן אף פרט אחד שלא פורסם קודם לכן בעתונות. כיצד הגיעו הר- כרים לשם יומיים-שלושה בטרם נמסרו רשי- מית, דבר שאיפשר פעולה נרחבת של ספס- רים ואנשי-עסק אחרים, נשאר הסוד היחיד בכל הפרשה.

בכל זאת היה תא העתונאים מלא עד אפס מקום, וגם חדר העתונאים בקומה השנייה, אליו מועברים דברי הנואמים ברמקול, היה תפוס. מעריב, שהתכוון להוציא באותו ערב הוצאה מיוחדת (שלא הכילה דבר שלא פורסם במהדורות קודמות יותר, לפני הגאום מלבד מסירת התוכן המילולי) גייס שלושה אנשים, העביר בסלפון את הגאום טעם אחרי קטע, מיד עם היפלטו מפי ראש הממשלה. במרחק כמה צעדים מהם ישב העורך הכלכלי של עתון יומי, שכבר הכין מראש את מאמר- המערכת ומדור כלכלי שלם, מוקדש לדברי ראש הממשלה, לפירסום למחרת היום. הוא בא רק כדי להיווכח אם לא חל שינוי כל- שהא המצריך את תיקון מאמריו.

אם לדון לפי הכעת פניהם של חברי-הכ- נסת, ששוחחו ביניהם גלויות או אף קראו עתונים, נהנו רק שני אנשים מן הגאום הגאה אמיתית. האחד היה גבר ממוסף, בעל פנים רחבים, שישב בתא העתונאים — גרשום שו- קן, עורך הארץ, שהטיף משך שנתיים רצוי פות למדיניות חדשה זו בעשרות מאמרים. השני היה גבר בעל פני נשר טובילב, שישב בספסל האזרחים לרגלי אחד העמודים הלב- נים העבים המסתירים את הראווה לחברי- הכנסת המסכנים היושבים מאחוריהם. היה זה דוד הורוביץ, "דוליק" בפי ידידיו ואורי- ביו, מנהל האוצר ויועצה הכלכלי של הממ- ר, שחיבר את המדיניות החדשה ולדעת יודעי-דבר גם את נאומו של ראש הממשלה (שאחזים ייחסום לפרטי נפתלי, שר התיאום הכלכלי הייסק).

הרמת ידיים כדולרים

חבר הכנסת בנימין סאלח ששון, עורך-דין יליד באגדאד וחניך אוקספורד שהצטרף לסי- עת הציונים הכלליים, שמע שמועה שהזריכה את מנוחתו. האם זה נכון, שאל את שר האוצר, כי דוד הכהן, ח"כ מפא"י שהשתתף במשלחת ישראל לאו"ם בפאריס, הוחזר פעמיים במטוס ארצה, על חשבון המדינה, כדי להשתתף בהצבעות הכנסת בעניין גילמי ובעניין השילומים?

כשנמסרה לו תשובת האוצר בכתב, הרכיב את משקפיו, הגביה את גבות עיניו השחור- רות, לא האמין למראה עיניו. הודיע לו האוצר: כמובן, זה נכון בהחלט. עלה בידי דוד הכהן להשיג את הסכמת סיעתו לנסיעה הפאריסאית רק בתנאי שיוחזר על חשבון המדינה באם יידרש להצבעה מכרעת.

אולם, הוסיף האוצר בקריצת-עין ערמונית (בכתב): אותו הסדר הוצע גם לחבר כנסת אחר, נציג הצ"כ יעקב קליבנוב (שלא נסע). התרעם ששון בעצבית המיוחדת לו, בה גלחמים זה בזה מבטא באגדאדי גרוני ומבטא אוקספורדי תחון: "מה זה איכפת לי? אם הציגו לצינוני כללי, או מה? אני לא רח- צה שיסעו בדולארים שלי ושל העולים החד- דשים." ניגש והגיש שאילתא שניה: כמה שילם משלם המסים הישראלי עבור כל הר- מת יד של חבר הכנסת דוד הכהן? ניכר שר האוצר וענה: "מפא"י שילמה את הוצאות."

קם בנימין ששון, שאל בשלישית: "אבל מי נתן את הדיכויים?"

קנוניה לחופת

כשהופיע השבוע הכרך של דברי הכנסת, בו מפורש הדיון על בעיית השילומים (שנס- תיים בהוצאתו של מנתח בגין מן הכנסת), נתקלו מבטיהם של הח"כים בפיסקה המשע- שעת הבאה:

פנחס לבון (מפא"י): "אם לרב גורוק (מד- רחי) מצטרף מבחינה פרלמנטרית חבר הכנסת וילנר (מק"י) ולשניהם מצטרף חבר הכנסת רובין (מפ"ם) ולשלתם מצטרף חבר הכנסת ברנשטיין (צ"כ), הרי אני מרשה לעצמי לה- גיד שצירוף זה הוא כוזב ביסודו."

מנתח בגין (חרות): "גם הצירוף שלך עם הקלירקלים הוא כוזב."

אליעזר שוסטס (חרות): "מה מקשר אותך עם הרב פלדמן?"

פנחס לבון (מפא"י): "אם מדברים על קנוניות, הרי נדמה לי שמבחינה מוסרית ומצפונית זוהי קנוניה למופת."

יצוא

זרי הפרחים הוותים

הליידי הבריטית שבחרה בגלדיליות הורר- דות תחנות הלונדוניות לא ידעה ש-14 שעות לפניכך זומרו הגבעולים הארוכים של הפר-

פרחן משה קליין זורו

פעמיים לשבוע, בצניעות

הים שקנתה במזמרה מיוחדת, ע"י גנן יש- ראלי באחד ממעטי הפרחים בשרון. מהשרון הועברו הפרחים לתל-אביב, אל ריכוז הפר- חים של תנובה, מיינו בקפדנות (הבריטים מואסים בפרחים בעלי צבעים כהים), נארוו בזהירות ונשלחו, בו ביום, ע"י מטוס בי. או. איי. סי. אל שוק הפרחים הסיטוני הגי- דול ביותר באירופה, קובנס גרדן של לונדון, וממנו אל חנות האופנה במערב לונדון. הובר החל לפני שנתיים כאשר נציג מגדלי הפרחים נהסתרות, שמעון פרידמן, יצא בלוחית ד"ר יצחק ברוך, נציג מגדלי הפרחים הפרטיים, לארצות אירופה, כדי ללמוד (בעי- קר מהולנד) את דרכי האריזה והשיחוק של פרחי-היצוא. לאחר שני חודשי סיורים נס- תבר לשני הנציגים שאנגליה בלבד מוציאה שני מיליון לירות לשנה על יבוא פרחים, ושפראי ישראל יוכלו לעמוד בתחרות עם יצרנים אירופיים (כהולנד והריבירה האי- טלקית). כהוכחה הבריקו מאנגליה, הזמינו משלוחי פרחים עבור סיטונאים לודוניים מהם למדו את השיטות שיש לתקן בטיפוח פרחי- יצוא, אריזתם ושיחוקם.

בדיקה אחר כינמת. לאחר שפרידמן וברוך חזרו התייצבו לפני הועדה המייצעת של משרד החקלאות, הביאו את מסקנותיהם. "סיכויים טובים ועתיד גדול", משך הש- גתיים הבאות טופחו קשרים עם אנגליה (גלדיליות) ושוויץ (מלניות-בר האהובות על השווייצים), שוגרו שני משלוחים צנועים ל- שבוע, בדרך האויר, שהכניסו עד כה כ-5000 לירות.

למרות קיצוצי הצנע החמורים שנארה אני גליה היטואנית העיקרית, מאחר שתוקי הצנע לא פגעו ביבוא הפרחים. התקלה היחידה בש- מירה על איכות הפרחים ורמת נויים ה- משלוחים חייבים בהיתר-כניסה לארצות ה- יבוא, הניתן להם רק על סמך תעודה מידי מסקח המחלקה להגנת הצומח במשרד החק- לאות, הבודק את פרחי היצוא לפני השלחם, קובע אם אינם נגועים במחלות פרחים למי- ניהן (המסוכנות בהן: כינמת שחורה).

לאחר ההפסקה שחלה במשלוח הפרחים, אשר מטעיהם הושמדו ע"י השטפונות, נשלח המשלוח הראשון, במחזור המחודש של שני משלוחים לשבוע, שכלל 800 גלדיליות במי- חיר שני שילינג בריטיים האחת. אמר שמעון פרידמן: "לענף הפרחים עתיד יצואני גדול,

כתוצאה ממצב זה תהיה לבעל המפעל הברירה בין שלוש אפשרויות: (א) למכור את הסחורה שאגר, להוציא את כספו מן הבנק, למכור מגרשים ורכוש אחר המונח ללא תועלת, או (ב) לפטר חלק מפועליו ולצמצם את פעולתו, או (ג) לסגור את העסק.

כלכלת המדינה בחממה, מוגנת בתקופה זו רפו שריריה, הסתיידו הכושר לקום ולהתמודד, נעשתה תלויה על של דולארים של חסד.

לרוב בידי האזרח, מבלי שיוכל לקנות בהם דבר. תוצאה מכך איבד את רצון העבודה, השתתף במרוץ מטורף של מחירי-ספסרות לסחורות ולשכר-עבודה. אותה שעה חסמה הממשלה את הדרך מפני משקיעי הון זרים, בדרך שה מהם שיפסידו מיד שני שלישים מכספם ע"י החלפת דולאריהם בלירות לפי שער דמיוני. מדיניותו החדשה של דוד הורוביץ נועדה לשבור את החממה, לעורר את גוף הכלכלה ה"מתנתן לחיים חדשים ע"י מכה על הראש. אם תתגשם מדיניות זו בהתאם לתכנית, צפויים לאזרח המדינה שורה של משברים קשים, שיכריחו אותו לעבוד יותר, להסתפק בפחות, השלבים:

עלייה אורדת עלייה

הנקודה העיקרית בתכנית היא קביעת השערי חיים החדשים. פירושה המעשי הוא כי רוב ה"סחורות וחומרי הגלם אשר הממשלה קונה אותם בדולאריה ומוכרת אותם (בשר, גדים) או למפעלי כלכלה (ברזל, עץ, נייר) יעלו מיד במחירים פי שתיים או פי שלוש. מכיוון שהשכר המעשי של הפועלים מרותק לאינדקס יוקר החיים, שהוא כיום מציאותי ביו"ת, תגרום עלייה ראשונה זו של המחירים לעלייה גדולה של השכר, ועליית-שכר זו מצדה תביא רום לעלייה נוספת של מחירי הסחורות המיוצרות בארץ. יתר-על-כן: תוספת ה"יוקר ניתנת פעם לשלושה חודשים, כך שפיצוי ההתקרות ינואר יתקבל באפריל, יש לצפות שסיכוב ראשון זה יסתיים בעלייה כללית של המחירים והשכר ב-80% למשל, משמע שפועל המשתכר כיום 100 ל"י ישתכר בתום סיכוב זה 180 ל"י, מבלי שכוח הקנייה שלו יגדל. להיפך, לגבי מצרכי-מותרות (כגון יריות, מכוניות) יפחת ערך שכרו בהרבה.

יצור תוך צמצום

מכיוון שהממשלה לא תדפיס סחורות נוספים כהבטחתה, תגרום עליית-מחירים זו למשבר מידי. מפעל שהיו דרושים לו עד כה 1000 ל"י כדי לקנות חומרי-גלם ולשלם את שכר פועליו יזדקק לפתע ל-1800 ל"י. מבלי שיוכל להשיג כסף נוסף זה.

מנהל האוצר דוד ("דודיק") הורוביץ מ"פעלים ייסגרו, פועלים יתחרו, מחירים ירדו

סיכוב גלגל האינפלציה

פיטוריהם של חלק מן הפועלים העוסקים כיום במפעלים בלתי-כדאיים (כולל 1000 פקידים הממשלה שב"גוריון הבטיח בנאומו לפטרם) ישכרו את עקרון התעסוקה המלאה ששלט עד כה, יגרמו לחוסר-עבודה מסוים. מחוסר-העבודה יתחרו על מקומות העבודה, ויורידו בכך את שכר העבודה, דבר שיזיל את הוצאות הייצור. אותה שעה, עקב העובדה שהמזכירים החיוניים יעלו

לפועל בחלק גדול יותר של משכורתו, לא יוכל עוד להקדיש אמצעים כה רבים למיצרכים בלתי חיוניים, ולמיצרכים אלה יפחת הביקוש. התוצאה תהיה שרמת המחירים תרד יחד עם רמת המחיה.

התוצאה של סיכוב זה, תהיה, איפוא, ירידה כללית של רמת-המחיה, רמת המחירים ורמת השכר, בתוספת אבטלה ניכרת. כל זה יחד יסובב את גלגל האינפלציה אחורה.

הסכנה האמתית הטמונה בתהליך זה היא פוליטית: אין כל ספק שמפלגות האופוזיציה מימין ומשמאל תנצלנה את המשבר ואת סבל האזרחים כדי לנחש את השלטון. במקרה זה יעמוד השלטון לפני מבחן חמור: הוא יכול להמשיך בקו הבלתי-יאהוד אך המבריאה, ויכול הוא לסגת ונסיגה לכל אורך החזית ע"י אמצעי פשוט: הדפסת שטרות כסף נוספים שימלאו את החור. במקרה זה לא גרמה כל התכנית החדשה אלא לסיכוב נוסף של גלגל ה"אינפלציה" — קדימה.

כעבור זמן מה. יצוב

משך החדשים הקרובים יהיה, איפוא, פירוש המדיניות החדשה כלפי האזרח הפשוט: אם הוא פועל: שכרו יעלה תחילה בקפיצה גדולה, ובאותה שעה יעלו מחירי כל המצרכים שהוא זקוק להם. משכורתו החדשה תספיק לו לרכוש את המצרכים החיוניים (מותרות, שעשועים, בגדים). כדי לקיים את רמת-מחיתו הנוכחית, או רמה קרובה לה, יצטרך לעבוד יותר (לפי שיטה של קבלנות ופרסים, שתגדיל את משכורתו בהתאם לתפוקתו). אנשים שאינם חפ"צים כיום לעבוד שעות נוספות מפני ש"זה לא כדאי להם", ישנו את טעמם. כעבור זמן מה יתיצב המצב החדש, כשרמת המחירים והשכר תעלה בהרבה על הרמה הנוכחית, אך תהיה פחותה מן השיא שיושג בשבועות הקרובים.

אם הוא יצרן: לא יהיה לו די כסף כדי לממן את מפעלו, אם תשקיע את כספו ברכוש דומם (קרקע, זהב, דולארים) יצטרך למכור כדי להשיג כסף מזומן. הוא לא יקבל עוד אשראי מן הבנקים, פרט למפעלים חיוניים ביותר. כתוצאה מכך יצטרך להיכנס למרוץ ההתחרות הרגיל, לייצר בזול, למכור בזול, לחתור על ייצור סחורות שהן יקרות מדי. מאבק זה יקבע אם יש בכלל אפשרות קיום למפעלו או לאו. הרבה מאד נקודות נשארו פתוחות, והן תקבענה במידה ניכרת את אופיה של המדיניות החדשה למעשה. דוגמה: אם מס ההכנסה לא ישונה שניו רבתי, לא תדביק עליית השכר את עליית המחירים. מכיוון שהאוצר ינכה חלק ניכר מן העלייה לפני שתגיע לידי הפועל.

לצמצום, החלו בזירוז הבנייה. **לאישים, קומת הרקיע.** השבוע עמד דו על חלון שמונת קומות הבניין הגדול ביותר בארץ, שהכילו 250 חדרים לוקסוס, לכל אחד מהם חדר-כניסה משלו, חדרי נוחיות פרטיים, מרפסת הנשקפת אל הים ואל הגן העירוני העתידי. הודיעו הגריידלים הצעירים: "אבינו שאף לפתוח את דלתות המלון ל"קהל בראש השנה הבא. הודות לעידוד הממ"שלה רבים הסיכויים לכך".

גולת הכותרת של המלון, תהיה "קומת הרקיע" (השמינית) שתפאר בפאריז, ברו"מה לקומות העליונות של מגדלי השחקים בניו-יורק, תשקוף על פני קו הרקיע של הע"כרך, תיוחד לדיפלומטים ואישים זרים ומקור מיים.

בין תופעות-הפאר במלון המוקם: חמש מעליות מודרניות, שתהיינה נתונות בתוך ארגו ענק, כולו זכוכית; מועדון-לילה גדול שיעסיק אומני-שעשוע מקומיים זרים; ש"טת אור-אילום, שתופעל ע"י האזרח מחדרו אל המסדרונים, ושבאמצעותה יוכל להזעיק אל חדרו את כל אחד מאנשי השרותים. חדר-האיכל של המלון יותאם לקליטת 600

מתו על כל בתי-הארחת במרחב, מלון ש"יציע ללקוחותיו שרות ותנאי דיוור שיעלו בעדכאונותם על זאת של רוב בתי-המלון המפוארים בעולם. תמורת התכנית שקסמה לשרי הממשלה הובטחה לליאון גריידל תמ"כה מלאה, זכויות של משקיע הון ומניעת קשיים ארמיניסטרטיביים. זמן קצר לאחר מכן גייסה משפחת גריידל את ההון הדרוש: ארבעה מיליון דולר, שהושגו ממכירת שות"פניות בבתי-מלון בריטיים, השגת שותפותה של חברה יהודית בכריסל, בלגיה. באוקטובר 1950, לאחר שמשפחת גריידל העתיקה לתל-אביב, הונחה אבן-הפינה לבית המלון, ששטחו הוקצה בקצהו של מגרש ענק בן מאה דונם, בשדרות נורדאו (ואשר משום כך ייקרא לנוודאו פלזה) עליו אומרת עיריית תל-אביב להקים גן עירוני גדול ש"יכלול, בין היתר, תיאטרון-שעשועים גדול וקייצי.

"האיש המאושר ביותר בטקס נחת אבן הפינה היה אבינו", סיפר ג'ק גריידל. אך ליאון שהרבה להתרגש ולזלוג דמעות, זכה רק בטקס. כאשר נפטר, שבועיים לאחריו, ראו בכך, בניו ג'ק, 33, ומריס, 25, מופת

בו שלל את גישתה של ממשלת ישראל אל השחקן הגדול, שעזב את גרמניה בשנת 1933, לאחר שהיטלר הציע לו תואר גדול השחקנים וביקש לקשטו במדליה. (בסרמן יצא את גר"מניה בלחית אשתו היהודיה אלוה, ומאו לא שב אליה).

אל תומס מן נצטרפה מקהלת עתונים גר"מניים שהמיצה את השיטות הישראליות הפוגעות ברגשותיהם של אנשים כבסרמן, ושהביאה בכך את הכנסת לדין בענייה, שתוצאתו היתה סטיית הצנזור מן החוק לגבי סרמן בלבד, בתנאי מפורש: ה"פועל" חיו של בסרמן, תערכנה במסגרת של ה"פוע"עות למעריצים, ואליהן לא יימכרו כרטיסים בפומבי, כנהוג בהופעות אמנים אחרים, אלא "בצורה סגורה", שתהיה פתוחה, למעריציו של האמן בלבד.

פנחס רוזן, שר המשפטים לשעבר, זיידו של בסרמן מימי שבתו בגרמניה, התערב לטובת יובל, אירגן את ההרשמה והפצת הכרטיסים באמצעות המפעל לעזרה הודית (עולי גרמניה), להם התייר הצנזור שימוש במודעת פירסומת שניסוחה היה, "הרשמה לקבלות הפנים של אלברט בסרמן". אמרו אנשי יובל שניסו לנחש כיצד יצליח הקהל להגיע אל האולם הנכון, אם לא יותר פיר"סומה של מודעה שתודיע על המקום: "או שמרשים או שלא מרשים".

המשק

חמש מעליות בארגו זכוכית

לפני 15 שנה הושיב ליאון גריידל את שני בניו, ג'ק ומריס, לצידו ואמר להם: "ילדים, מעבר לים ישנה ארץ קטנה שיש בה מלבד בריטים, כמו אצלנו באנגליה, גם יהודים רבים. יש בה גם עיר תל-אביב, שהיא כולה יהודית. מה דעתכם על הקמת מלון-חוף מפר"אר בה?" ג'ק ומריס היו צעירים מכדי לה"בין שהדרך היחידה לבצע את תכנית אביהם היא למכור את חלקם ברשת בתי-המלון ב"בריטניה, שהמפואר ביניהם המוגיט על חוף קנט, שימש מקום מפגש לדיפלומטים רבים (ביניהם: משה שרת ודוד בן-גוריון). למעלה מעשר שנים עסק ליאון גריידל ב"חישובים לקראת מימוש תכניתו, עד אשר בראשית 1949 פונה לממשלת ישראל. הבטיח לה מלון שיעלה בגודלו, פארו והוצאות ק"

בתנאי שהממשלה תסייע בהשגת חומרי ריי"ס, צינורות השקאה וזנים מובחרים." ה"צעתו: הקצבת חלק מן המטבע הור, המוכ"נס לאוצר באמצעות הפרחים, למטרת טיפוח הענף.

* * *

משה קליין, 35, בוגר מקה-ישראל, עמד בשבוע שעבר בחזותו (עליה הוא מעיד: "הנות הפרחים המודרנית ביותר בארץ") אופרה, בפסגה הגדול בכיכר מוגרבי, תל-אביב, הרים את שופרת הטלפון ושמע את קולו הרך של יגאל קפחי, מוזיקרו של נשיא המדינה, שהומן זר פרחים גדול לארצו של המלך ג'ורג' השישי, לכנסית ווסט-מינסטר, לונדון.

למחרת ביקרו באופרה נציגי שלושה מש"רדים ממשלתיים (החוף, הטקס ולשכת נשיא המדינה), מיניו בקפדנות ויחד עם קליין, 30 פרחי קאלות ו-20 גלדוליות, שמשקלם עלה לחמשה ק"ג, ביקשו לעורכם בטוב טעם! קישוט הזר בענפי דפנה, סרטים שחורים ולבנים, נושאי כתובת עברית ואנ"גלית "מאת נשיא מדינת ישראל", סרט כחול-לבן, נושא סמל המדינה.

משה קליין הרגיל בלקוחות דיפלומטיים (ביניהם: צירי צרפת, בריטניה, אוסטרליה, בלגיה ודניה, סבור שהזר המלכותי הוריק לו עידוד נוסף לימימוש תכניתו: הקמת טניפי אופרה, ככרכי ארצות-הברית ואירופה, מהם יוכלו לקוחות זרים להזמין סלגרפית, תמורת מטבע זה, זריישי לצמצם ולידידיהם.

צנזורה

או שמרשים או שלא

בחורף 1951 הבריך משרד יובל, מפעלי אמנות בישראל, חווה אל גדול השחקנים הגרמניים אלברט בסרמן בן ה-80 ששהה או שבויין. לאחר שנתקבלה תשובתו החיובית פנו אנשי יובל אל צנזור הסרטים והמחזות, ביקשו רישון להופעתו. ענה הצנזור: "לא גרשה לאמן להופיע בארץ בשפה הגרמנית." טען יובל: "למה הרשית לאליזבט ברגנר?" שיעיתי שגיאה, לא אחזור עליה." אנשי יובל סברו שהעניין אבוד, התחמו בהבאת אמנים יהודיעים מלבד גרמנית גם שפות אחרות, עד אשר תומס מן, הסופר הגרמני האנטי-נאצי, עורר סערות דעת קהל באמריקה במאמר שפירסם בעתון בניו-יורק,

תכנית מזון, "נורדאו פלזה" אמרים שיטנה ארץ

תמונה זו מבטאה מאין כמוה את הבועדה הפוליטית אדי-הוק, היושב (לפ) יושבים שליחי גרמניה המערבית שהוזמנו

הכיתור המוחלט:

הכוח הערבי:

כוחם הגדול של הערבים באו"ם נובע ממספרם — 6 קולות, שהם עשירית הקולות בעצרת האחז' רונה. הערבים ניצלו עמדתם זאת, ואת האהדה הטבעית שרוב הממשלות רוחשות לפליטים הערביים, כדי להנחיל ספלה מברכת לישראל. למעלה: ראשי פרעון מסעודיה וחסן איברהים, מתימן. העניין הגובר והולך של עמי אסיה המשוחררים באו"ם והשי' פעתם על יחסי הכוחות באו"ם מסתמל בתמונה זו, המראה סטודנטים אינדונזיים הלומדים בהולנד שבאו לבקר באו"ם, מבורכים ע"י נציג פאקיסטאן, האטארי. פאי קיסטאן, אויבת מושבעת של ישראל, דוגלת בליכוד כרחב מוסלמי.

הרקע האסיאתי:

שלוש האפשרויות:

המישחק הדיפלומטי של ישראל מצטיין בשיחה עם אלינור רוזבלט (ימין) ועם נראית בתמונה למטה בה משוחח זינה

איש, יחולק, למקרה הצורך, לשני אולמות, ע"י קיר אוטומטי שיועלה אל התיקרה מן הקרקע ע"י חשמל (לראשונה בעולם); בית קפה ענקי שיוקם על רציף המלון, בצד גן העיר, ישקיף על פני ריכת שחייה גדולה, אליה יוכלו האורחים המתרחצים לקבל את ארוחותיהם, לפי דרישתם, ושלאחריהן יוכלו לפסוע בגן בית-המלון בין מזרקות-המים ה"צבעוניות.

נוסף לכך יוקם בתוך המלון אולם תי' אטרון גדול אשר אל במתו יוכלו בעליו להזמין גם את התזמורת הפילהרמונית. על מדרגות בית-המלון, שתרוצפנה אבני-צורת ושי, ובין קירותיו שיהיו משוישים או מלוחחים עץ יקר-ערך, יצעדו 400 אנשי השרו' תים, שיאמנו לקראת תפקידם בקורס מיר' חד בן שלושה חודשים וישרתו 3000 עד 5000 אורחים (כולל את אורחי המסעדות והאולמות שיהיו פתוחים לקהל הרחב).

מספרייה עד חופה. בדומה לבתי-מלון צרפתיים מפורסמים מסורת, המגדלים ל' עצמם את פרותיהם, הנקראות, משום כך, על שם המלון, רכשו שותפי הנורדא פז'יה, חוות גידול בקר, עופות וירקות, בה יטפתו סוגי עופות מיוחדים וזנים מובחרים של ירקות, שיוחדו למלונם.

מלבד כל אלה יכלול המלון ספריה ובית-כנסת קבוע. במת אולם הנשפים תתאים לע' ריכת חופה מאחר שגגה האוטומטי יתקפל בלחיצת כפתור-חשמלי, יחשוף בכך את כי' פת השמים.

אומר ג'ק גריינר, המתעתד לייבא את חל' קם הגדול של 20 בעלי תפקיד המפתח ב' מלון מחו"ל: "אנחנו רוצים שאורחינו ירגי' שו את עצמם כמו על אניתיולים מפוארת, בלביים". מסייע לרצון: ים-התיכון, אשר גליו נגלים למתבונן בעד כל אחד מאלפי חלונות המלון ופתחיו בהתאם לתיכנון ה' מהנדסים המדוקדק לפיו נבנו החלונות.

מדיניות בצל השמש העולה

"פנינו אל השמש העולה, דרכנו שוב פונה מזרח... דורות של תלמידי בתי-הספר העממיים העבריים שרו את המלים האלה. לא חשבו הרבה מה נמצא ממורח לארצם. אולם מעולם לא הופנו עיני המדינאים הישראליים אל אר' צות השמש העולה בדאגה כה חמורה כמו עתה.

כי זה היה הלקח הגדול של ישיבת או"ם, שנשתיימה לפני שבועיים בארמון שאיו הפא' ריסאי, אך שכמעט לא נשמע בוויכוח החטוף בכנסת: 9 מדינות אסיה הדרומית, חברות או"ם, התקרבו יותר ויותר אל 6 מדינות ערב, יצרו חזית מלוכדת למדי למלחמה בגילויי השיעבוד הקולוניאלי האירופי-אמריקאי. הקו המדאיג של תהליך קימת גוש עולמי חדש זה הוא: מדינותיו תמימות דעה, כנראה, שמדינת ישראל היא אחת מגילויי השיעבוד הקולוניאלי הזה, שיש ללחום בו לא פחות מאשר בשיעבוד הצרפתי בהודו-סין, טוניסיה ומארוקו, או בשיעבוד הבריטי בפרס וב' מצרים.

מרחב-רבתו אפראסי. עצם התלכ' דותו של גוש עולמי שלישי במרחב-הרבות האפראסי (אפריקאי-אסיאתי) אינו גילוי חדש כשלעצמו, מאחר שבנסיון ניכרו עוד במוש' בים קודמים של או"ם. בכל זאת ניסו כמעט כל הפלגים ביישוב להתעלם מייצור זה, הסו' תר את דעותיהם המוקדמות. כשהצביע בכנ' סת על עובדה זו דויד ליבשיק, המורד ה"ימי' ג"י בקרב מפ"ם, רעם נגדו משה סנה: "כל התפיסה הזאת, של גושים אזוריים-סטרטוריא' ליים... מבחינה מדעית (היא) מזויפת, מבחינה עיונית היא מנוגדת ניגוד מוחלט למטריא' ליום ההיסטורי."

אולם מכיוון שהמדובר בעובדה שאין קער' ער עליה, הרי השאלה אם היא נוגדת ג' תפיסתו של משה סנה או לאו לא היתה מכ' רעת. העובדה המכרעת היתה, לעומת זאת, שמצבה של מדינת ישראל בזירה הדיפלומטית הבינלאומית הלך ורע.

הסיבות להרעה זו היו שונות. הסיבה הרא' שונה היתה רגשית: בימי נצחונותיה באו"ם סמכה המשלחת היהודית על גודל מצוקת היהודים בעולם, השתמשה באהדה האנושית הרבה לפליטים כמנוף לשיכנוע המשלחות האחרות בצורך המדינה. אולם עתה הסתובב הגלגל ב'180 מעלות: האהדה האנושית לפליטים הערבים ממלאה עתה מפרשיתן של המשלחות הערביות, ואילו ישראל מופיעה בעיני העולם בדמות המדינה האכזרית ה' צינית שגירשה מאות אלפי איכרים עניים מאדמתם ומטרכת לתחורים.

הסיבה השנייה היא פרוזאית יותר: הגוש האסיאתי החדש רואה בערבים בן-ברית טבעי, הן מבחינה גזעית וסוציאלית והן מבחינת מספר אקולות, בעוד שישראל זרה להם. הגוש הסובייטי מנסה להתקרב אל הערבים הלוחמים נגד המערב ואל הודו, בעוד שהמערב מנסה לפייס את הערבים, בעיני מור רח ומערב כאחד אין מדינת ישראל שקולה כנגד 6 קולות המדינות הערביות ולמליוני אורחיהן.

במצב זה יש להתפלא כי משלחת ישראל יצאה מן המאבק הזה בשן ועין, וכי ההחלטות הערביות נדחו. אולם תוצאה זו לא יכולה לטשטש את החשד כי גרמו לה לא תבונתה הרבה של מדינת ישראל, אלא אי-כשרם הדיפלומטי של הערבים, ובעיקר ה-מצרים, שהפריזו בקיצוניותם במידה שהר-חיקה מהם גם את ידידיהם. מאחר שהערבים נסוגו מעמדתם בעוד מועד, לא היתה אפשרות לבחון את הסולידריות של הגוש האפ-רסי בהצבעה מברע.

החלון לא נפתח. כשאמר שר החוץ כי משלחתו "יצאה בשלום" מן המבחן, לא יכול היה להתלצל מן העובדה שתוצאה זו היתה מקרית למדי, וכי סכנת הבדידות המדינית של ישראל באו"ם תהפוך את המדינה תלויה יותר ויותר בחסדם של האמריקאים. אולם שר החוץ לא הצביע על כל דרך אפשרית לפרוץ מן הכיתור.

דבר אחד היה ברור: פריצה החוצה, אל המרחב, יכולה לבוא רק ע"י מעשה מדינאי גדול, רבת-נופה, שיגשור גשר ראשון בין מדינת ישראל ובין מדינות אסיה. לא יהיה זה מעשה קל, כי מדינות אסיה רוצות כיום בשותפות עם ישראל, המפריעה להן להתקשר עם הערבים. לפיכך חייב מעשה מדינאי גדול זה להיות מלווה בהצעה מהפכנית להסדר חוש של יחסי ישראל-ערב*.

העובדה המקשה על מעשה זה ועל הכניסתו היא חוסר כל מגע דיפלומטי חקיני בין הקריה ובין המרחב שבין טול כרם ומאניה באי-הפיליפינים. אף כי כמה מדינות אסיה אסילות הכירו בישראל, לא קיים שגריר ישראלי באסיה, או שגריר אסיאתי בישראל. המדינה העיקרית במרחב-הרבתי, הודו, לא גילתה כל נכונות להחליף נציגים דיפלומטיים, לא נתנה הסבר. הנימוק הגלוי לעין: הודו רוצה לזכות בקשמיר, המאוכלסת מושלמים, אינה רוצה להרגיז במעשה ידידותי כלפי מדינת ישראל. ואילו ההצעה להקים ציריות ישראליות בראנגון שבבורמה או בבאנגקוק שבתאי לא נתקבלה, משום מה, ע"י משרד החוץ. משרד החוץ היה סבור כי ההוצאות הכרוכות בהקמת ציריות במדינות כה מעטות-חשיבות אינן מוצדקות, התעלם מן ה-תקנה כי ציריות אלה עשויות לשמש תלון ראשון למרחב זה.

אין במה להופיע. חשוב לא פחות מחוסר הנציגות הרשמית הוא חוסר הנציגות הבלתי-רשמית. אף כי נציגי ישראל השתתפו בכמה כינוסי מלומדים באסיה, לא הופיעה משלחת ישראל בשום הזדמנות רבתית ותג'יית במרחב מאז קונגרס ניר-דלהי, לפני הקמתה של מדינת ישראל. הסיבה: אין לישראל במה להופיע.

כשהזמנה ישראל להשתתף בפסטיבל סרטים בהודו, הסתכל הפקיד המוסמך בתוצרת הסרטים הישראלית, החליט כי מוטב לא להופיע כלל מאשר להציג סרטים נחותים, שיעוררו בוז לישראל. שיקולים דומים מנעו הופעת משלחות ישראליות בתחרויות של טניס, או ארגון ספורים של כדורגל. בהעדר גייסטות כאלה נשארה פעולת הנציג הלא-רשמי של ישראל בהודו, שהוא למעשה קציני-הסברה המספק חומר ישראלי לעתונות ההודית המעוניינת בו**, כמעט מעשה ישראלי יחיד במרחב-רבתי זה.

פקידים גבוהים של משרד החוץ מקווים כי מצבה של ישראל בשטח זה ישתפר ל-אט, במרוצת השנים, אולם אינם יכולים להצביע על נימוק משכנע שיגרום לכך. בינתיים יש מקום רב יותר לחשש ההפוך: כי המהפכה העיקרית של מהצית-המאה ה-קרובה, התלכדותו של גוש אפראסי שיהפוך יותר ויותר גוש שלישי בעולם, יטיל צל כבד על מדינת ישראל, במקום לשמש לה רקע פוליטי וכלכלי טבעי.

* אחת ההצעות הרבות שהושמעו: פניית נשיא ישראל לשרי ג'והארלאל ניהרו, כנציג המדינה האסיאתית הניראלית החזקה ביותר, לתווך א'שית בין ישראל וארצות ערב.
** אחת הפעולות של הנציג פולאק. הופעה בוועידת הקואופרטיבים ההודיים, בה הזמן באיכח ישראלי להיות נוכח.

הגורם המפוקפק: הגורם העיקרי שיקבע את יחסו של הגורם האסיאתי-האפריקאי המתגבש והולך לגבי ישראל היא

הודו (שראש משלחתה סארדאר מאליק מרדין את בנו בתמונה למעלה, ואחד ממדינאייה, סר חיזאר חאיאט חאן, לשעבר ראש ממשלת פונג'אב, מקבל אינפורמציה) בתמונה למטה. הודו גילתה בעבר אהדה מוסווית לישראל מאחר שגם היא נאבקה עם מדינה מוסלמית, פאקיסטאן. אולם בנסותה לגבש חזית אחידה של כל מדינות אסיה הדרומית ואפריקה הצפונית, שתוכל למעשה לשלוט באו"ם אם תתחבר עם חזית אחידה שנייה של ארצות אמריקה הדרומית נאלצת הודו להקריב את ישראל על מזבח יחסיה עם הערבים, משלימה בזאת ניתוק ישראל במרחב-הרבתי בו היא חיה.

רוח המחולסת כמעט של המשלחת הישראלית באו"ם. נציג ישראל (סדר אלף-ביתי) בין שני אויבים, נציגי עיראק והלבנון, כשלפניו לטעון את טענותיהם ביחס לאיחוד ארצם ועריכת בחירות כלליות בה.

פה בשתי התמונות למעלה, המראות את נציג ישראל, אמיל נג'אר, פבלוב (שמאל). האפשרות השלישית: הצטרפות לגוש אסיאתי - מן הישראלית עם ארסארי סודירדיו האינדונזית, בוועדה התרבותית.

תחבורה

הגה ושתי כנפיים

המייגור הבריטי הסתובב בין שורות המכוניות שחנו במגרש החנייה שבמחנה צבא אות בנות-הברית בניאפולי, הסיר בידו שכי בת אבק מאחת מהן, הפליט לפתע: "לכל השדים והרוחות, מה יש כאן?" בצעדים נחפזים מהר למפקדת המחנה, קרא אליו את הרב-סמל.

"סרג'נט-מייגור, מה פשר הסמלים הללו על המכוניות?"

"היהודים מפלשתינה, אדוני!"
 "צווה להסיר אותם מייד, אתה יודע שהמטכ"ל מתנגד להתארגנות מיטוסים תחת דגל לאומי בתוך הצבא."

"כן אדוני, אבל הם אומרים שגם אתחנו וגם האמריקאים עושים את זה. נו אתה יודע, דע, מציינים על המכוניות בחורות וקוראים להן, בייבי, מותק..."

כך נולד בשנת 1943 קואופרטיב המוניות יעל, הגדול ביותר בארץ, כיום.

שבע יחידות הובלה של הצבא הבריטי בארצות הים-התיכון, שמנו 2250 ארצישראליים, כברו השגיע הזמן להחליף מתוך מסגרת האלמוניות בין יחידות הצבא הבריטי, כדי להבליט את חלקו של הישוב היהודי בחזית ים-התיכון. וילי כהן, בן 36 וחבר הקואופרטיב, הביא בפני מעמד היסוד סמל שצוייר על ידו בצורת הגה, שתי כנפיים וכאמצעים שלוש האותיות י. ע. ל. שפרושן יחידה עברית להובלה. בין ההחלטות הגורסות שנתקבלו באסיפתם של נציגי שבע היחידות היתה אחת על יסוד קרן שיתופית אליה נרשמו 300 תורמים, שבחרו בנהגות כמקצועם האחר-מלחמתי ואשר ממכורתם הצבאית נוכו מדי חודש, 50 לירות (כשערים וחמשה גרוש) לקרן השיתופית.

משוגעים לשם שמים

שיחורורים בראשית 1946 נסתכמה הקרן ב-2500 לירות וכאשר עשרים המשוחחרים הראשונים חזרו תל-אביבה קיבלו שמונה מכוניות משא ארבע מופדי הצבא הבריטי. הם פתחו משרדון באורך של שלושה מטר, שכרו פקיד דה והכריזו על רצונם להשתקם ולקדם בעבודתם את התחבורה הארצישראלית. חודש לאחר הפתיחה גילתה הנהלת החשבונות (הפקידה האחת) שהוצאות הקואופרטיב עלו על ההכנסות ובינתיים הגיעו משוחחרים נוספים שתבעו זכות חברות שהגיעה להם. בסוף 1946: כשאחרוני המשוחחרים הצטרפו בח' דר הקטן ותבעו את זכותם, נקראה אסיפה שהחליטה שאין טעם לשתף את כל החברים בהפסדים, קבעה קליטת מקסימום של ארבעים חברים, מהם התחמקו, לאחר זמן קצר, עשרה שטענו ש"משוגעים עובדים לשם שמים", ואילו יתר השלושים התעקשו להמשיך, למרות ויתורים רצופים על מסורתם והסתייגותם בתקרה להגשמת הרעיון.

לאחר מאבק של שנתיים נראה סיכויים למפנה לטובה, כאשר יעל פנתה בקריאה נוראשת אל מרכז הקואופרציה, ששיגור את חב' רו נחמן לוין, לשעבר מייגור צבא הבריטי, ואשר מיד עם כניסתו לקואופרטיב החל תורו בע את זכויותיו מהמסודות, השיג מוניות לשרות נוסעים ועבודה למכוניות המשא ה' מוטבתות. אך המזל פנה עורף גם למאמץ ציוני, וכשפרצו קרבות מלחמת-העצמאות גויי' סו 18 מתוך 30 החברים ויתרם רותק לשיירת רות שיצאו לירושלים, גוש עציון.

מתוך 6 מכוניות המשא של הקואופרטיב, נשארו שלוש תקועות בירושלים, אחת נשרפה בדרכה לכפר-עציון, שתי האחרות המ שיכו להוביל מצרכי מזון בשיירות שרוב מכוניותיהן היו משוריינות, מלבד אלה של יעל, כיוון שלא היה לה כסף לשריין אותן.

לאילת, תחבורה פנימית, עם התי' חלת השיחוררים מצה"ל, הוכח לחברי יעל המשתחררים שמלחמת-העצמאות הביאה להם יותר זכויות ממלחמת-העולם. אגף השיקום הקציב להם 25 מוניות, איפשר קליטה נרחבת של חברים ופתיחת ארבעה משרדים גדולים ומוסך בתל-אביב, תשעה סניפים בכל רחבי הארץ, לרבות מקומות מרוחקים וחסידי-תחבורה כבאר-שבע, מגדל-אשקלון ולאחרונה גם אילת. תוך זמן קצר הפכה יעל לגדולת חברות תחבורת הנוסעים בארץ, הובילה 1050 איש ליום במוניות, טענה ופרקה 300 טונות מטענים שונים ליום, מנתה 96 חברים והעסיק 44 שכירים, כולם חיללים משוחחרים.

כאשר הפכה באר-שבע מקום ישוב עברי סבלה בעיקר מחוסר קשרי הובלה, שנבע מחששות מסחריות של חברות הובלה. חברי יעל נענו לקריאת הממשלה, אמרו: "האופי החלוצי של מפעלנו הקנה לנו זכות קיום", פתחו סניף באר-שבע. שבתחיה הכניס להם

זאת אמר
דוקטור
חדר:

פרי-הדר
על שולחן-ך
ירחיק מחלה
ממנוך!

עשיר בוויטמין C

הסניפיה העגולה - "ראודור" - "THE ROUND CIGARETTE REUDOR"

סיגריות
REUDOR
CIGARETTES

תחרות אופנועים (תלאת שדה) על הגביע הנודד של שועלי-שמשון

התחרות השנתית מטעם העולם הזה"ת תקיים כיום החמישי, 13.3.52, בשעה 11 לפנה"צ, בסביבות תל-אביב.

תחרות השנה לא תהיה מרוץ, בו זוכה המתחרה שעובר את המסלול במהירות הרבה ביותר, אלא תלאת-שדה. המתחרים יעברו שורה של קטעים מסומנים (כגון עליות תלולות, ירידות, סיבובים חדים) מבלי להוריד את רגליהם או לשנות שגיאה אחרת. כל שגיאה תחייב את המתחרה בנקודה. יזכה בתחרות המתחרה שיש לו מספר הנקודות הקטן ביותר. אין כל הגבלה ביחס לסוג או לכוון האופנועים.

המסלול עובר על אדמה קשה וסלעית, אך לא על חול. החפצים להשתתף בתחרות חייבים ל-הירשם עד יום 25.2.52, במערכת העולט הזה, רחוב גליקסון 8, ת. ד. 136, תל-אביב ולצרף סך 2.500 ל"י (לירה אחת דמי השתתפות, חצי לירה עבור סמל המשתתפים, לירה אחת פיקודון שיוחזר לנרשם עם הזינוק).

גרעין עמית

הפגישה הבאה של חברי הגרעין ואהדיוו תתקיים ביום ב', 25.2.52, בשעה 8.30 בערב, בבנין המרכזי ה' חקלאי, רח' אלנבי 122, תל-אביב.

נושא הפעולה: ויכוח על המפלגות במדינה.

החברים הרשומים של הגרעין ייפגשו לשיחה באותו מקום ובאותו יום בשעה 7.30 בערב.

גלי צחוק ודמעות נסיעה מרתקת סביב העולם עם קלייד פלדרו

הפרודיסטית המפורסמת מקפונהאגן

25.2	28.2	29.2	1.3	5.3	6.3
תל-אביב	חיפה	חולון	בית-יצחק	רמת-גן	ירושלים
8.30	9.00	8.30	8.30	8.30	8.30
אה-ל-שם	מאי	ארמון	רמה	אימקא	אימקא

מכירת כרטיסים: ראה מודעות רחוב אימפרסריו: ה. ה. רוברט

הוצאת הספרים הישראלית מגישה לקורא הירושמה

עדות האנשים שעליהם הוטלה הפצצה האטומית הראשונה מאת ג'והן הרסיי

כל כך קל וכה פשוט

ועם זה יעיל ביותר - זהו מפול הפנים - לפי שרק לפני השניה שרק קורד קרם שמן להזנת העור ומניעת שרק קרם שמן (לפני השמור כפודרה) שרק מיסטיקום קרם. המעניקה כבסיס לפודרה. גון של רכות הקטיפה ורעננות הערומים.

שני המוצרים מ ע ו ל י מ בשורת הפפול ב פ נ י מ

שַׁרְק

SCHERK CRYSTIKUM CREME

SCHERK COLD CREAM

ד"ר מקס לאופר גבהי הקומה והממושקף הפך מרופא בעל שמונה שנות ותק בקופת-חולים לשכיר עיריית תל-אביב, מילא את מקום ד"ר חלפה.

ד"ר לאופר חיפש דרכים להקמת רשת מרפאות ליד רוב הרשויות המקומיות, ערך סיורים ברחבי הארץ, הכשיר את הקרקע להקמת המרפאות, שהחלו צצות באופן פרוסיני לגמרי, ללא תמיכת ממשלת המנדט ולאחריה ממשלת ישראל. מספר ד"ר לאופר: "בין השאר נאלצתי להשאיל לרופא באחת המושבות בקבוק דיו אדומה לכתיבה". לפי תחזוקה אירע נס, כאשר רופאת השיניים ד"ר קלרה לבקו הורישתה לעירייה את ביתה על מכוון הריפון שבו, סיפקה בכך מרכז בריאות לילדי תחזוקה.

תקלה אחרת: בחדרה אכלו האבות בוסר ושיני בניהם קהו. שני זרמי החינוך במ"ש שבה (בית-החינוך ההסתדרותי והזרם הכללי) שיקפו את הניגודים בין ההורים, וזעזעו ההורים של בית החינוך אסר על ילדיהם קבלת טיפול במרפאת השיניים העירונית, בטענה שקופת-חולים דואגת לילדיהם. ה"חוצא": במקום המועצה יסד ועד ההורים את השרות רק לבית-ספר הכללי, שיניהם של תלמידים רבים מוזנחות. ברמת-גן ונתניה, המפגרות אחר כל הארץ בשירותים הסוציאליים, לא קיימות עדיין מרפאות.

הרופא לא טעה. הורכבה תערוכת לנו ולבנינו שהוקדשה לשרותי ההיגיינה בבתי-הספר מטעם ועד-ההורים המרכזי ושרי רות ריפוי השיניים שמלאו בדיאגרמות, תמונות ומוצגים. בתערוכה ביקר ראש הממשלה, דוד בן-גוריון, שסקר בהילוכו הנחפו את הקירות המכוסים, וכאשר סיפר לו ד"ר לאופר, העומד בקשר מתמיד עם מוסדות מק"בילים באנגליה, אגב הסברת הדיאגרמות, על חוסר תיכונן בשיטת ריפוי השיניים באנגליה, כשהעדרה בריפוי המבוגרים פוגעת בבריאות הפה של הילדים עצר בי. ג"ה בהילוכו, הגיע ראשו, אמר בעקשנות, מתוך אהדתו לשרותי הבריאות הלאומית באנגליה: "לא ייתכן, אתה טועה!" אך נאלץ להודות בכך כשהוציא ד"ר לאופר סימוכין עובדתיים לכך והציע: שיטות אנגליה מצוינות, אך יש ללמוד משגיאותיהן.

כיום מבוסס השרות בארץ על רשת של 17 מרפאות ברוב הרשויות המקומיות, מהן שמונה בתל-אביב ואחת ביפו, המקום היחידי במרחב בו מקבלים תלמידי בית-ספר ערביים טיפול רפואי חינם. המרפאה המרכזית בתל-אביב מנהלת כרטיסיה מדוייקת הכוללת את שמותיהם וצבצב פיותיהם של 40 אלף מתלמידי תל-אביב, הנבדקים בתוך כיתותיהם, עוברים בתור, ליד הרופא המציץ לתוך פיותיהם הפעורים.

ציודו של השרות, מלבד ציוד הקבע של המרפאות באיזוריות: מרפאה ניידה, גיפ בודד המשמש לצפיפת עשרה תלמידים והי

לאופר תלמיד. שתי עקרות

בשנת 1919 עמד הפרופסור היהודי קנט' רויץ' ראש הפקולטה לרפואת השיניים באוניברסיטת בון הגרמנית. באותה שנה הגיע הפרופסור למסקנה ששיני המזונחות של האדם הן מקור רעל וסיבוכים פסיים ליתר חלקי גופו ושיש להלאים לחות ענף זה

נאשמים ברצח: האחים ירוחם ויהודה קרובלניק, הנאשמים ברצח הפועל נסים לוי, טענו בהפגח משפטם לפני בית המשפט המחוזי: "אנחנו לא אשמים" אחד הקשיבו רביקשב לנאום פרקליט המחוז שהסתיים כי לוי היה אדם שקט, שהלך לעבודתו ונרצח בדם קר ובכוונה תחילה

של הרפואה ככדי להרים את רמת בריאות העם. הוא הציע תכנית להקמתן של מרפאות שיניים עירוניות בבתי-הספר שברחבי גרמנייה. בשנת 1935 פנתה אליו הסתדרות רופאי השיניים בארץ-ישראל, המינה אותו לסניר רת הרצאות לפני חבריה. שנים מספר לאחר בקורו הגיע הפרופסור קנטרוביץ למחזור הרצאות שני שהיה רבי-הארות. וחבריו ה"ארצישראלים למקצוע הפצירו בו להשאר בארץ ולייסד מכללת רפואת שיניים באוניברסיטה העברית. תוצאות ההפצרה הכפולה היו שליליות כי הפרופסור היהודי התנצר עלימנת לשאת נוצריה ומלבד זאת סברו חוגי הרפואה בארץ שאין להקים מכללה לרפואת-שיניים בסרם מייסדים מכללה לר"פואה.

בין השאר, בקבוק דיו. אילו היה פרופסור קנטרוביץ' בוחר להשאר בירושלים, במקום לשוב לאיסטנבול ומשם, עם תום

לירוח) כחוק, למשך תקופה ששר המשפטים ימצא לנכון (בלתי-מובלתי)

הפתרון: הניקה. אולם נראה כי לא רק נשים לא שפיות בדעתן רוצחות את תינוקותיהן. השבוע נתוסף סיפורה של רחל גריר בת ה-19 שהיתה מאורשת לבחור ש' נבחר עבורה ע"י משפחתה, אך בחרה לנחון

הפסדים ניכרים, עד אשר הפך למקור הכנסה וקיום משפחות עובדים.

בתחילת 1951, שוב גילו חלוציות, שלחו מוניות ומכוניות משא מתל-אביב אליה, פתחו בכך עורך חדש של החבורת קבע, שה"גיס את כל יתר החבורות בגלל תנאי הדרך. באוגוסט גילתה הנהלת יעל שקו תל-אביב — אילת הוא אבן-הגוף היחידה ביעילות הקר"אופרטיב. הסיבה: כל מכונית השולחת מתל-אביב אליה מגיעה אליה כשהיא פגומה וטעונה טיפול. במקום נסיגה הקימה יעל מ"י סך ענק, היחיד בערבה, שלחה אליו ששה מחבריה כנהגים-מכונאים היושבים קבע במ"י קום, נהגים מן המוסך המצוייד בכלי תחבורה פנימי המשרת את כל תושבי אילת וסביבתה.

הזדמנות להחזיר / מדינה. כאשר הממשלה פנתה, לפני זמן קצר, אל חברות התובלה, בהצעה להוביל כמויות גדולות של מחצבים מן הערבה אל בית-החרושת דשנים, חיפה, לקדם בכך את תפוקת המפעל ופיתוחו, קפצו רוב החברות על ההצעה, כי קסמו להן הקבע היומי שבהובלת המחצבים והכמויות העצומות (מאה טון ליום). החברות ראו בכך מקור הכנסה קבוע, ביקשו מהממשלה סכום מים שנראו לה דמיוניים (מ"14 עד 22 לירות עבור הובלת טון מחצבים). ההצעה היחידה שנחקלה, היתה זאת של יעל, אשר מ"25 מ"י מכוניותיה החלו מיידי בהובלת מאה טונות המחצבים ליום, תמורת שמונה וחצי לירות הטונה. אמרו היעלים: "במחירם בלתי-מציאותיים לא משיגים שום דבר". מלבד זה: "המדינה ביססה את הקואופרטיב שלנו על ידי שלא התעלמה מזכויותינו, זוהי הזדמנות להחזיר לה משהו". אך הוודו: "גם במחיר של שמונה לירות הטונה, אין אנו מפסידים."

פשעים

השפוייה והבלתי שפוייה

לפני שש שנים עלתה לאה גרוסמן בת ה-23 לארץ, עברה לקיבוץ אייל, קיבלה תור לשיכונה ועסקה במלאכות משקיות שונות, באופן רגיל ביותר, עד אשר לפני כשנתיים וחצי ילדה ילד, שגדל בקיבוץ מבלי שחבר מחבריו ידע מיהו אביו ומאחר שלא עמדה לא גילתה את זהותו, פסקו החברים להתעניין, הסתפקו בחשדות.

חודשים מעטים לאחר לידתה הראשונה הרתה לאה בשנית. הפעם הסתירה את ה"יונה ואף הכחישה אותו, וכשהחלה לגלות סימנים מובהקים וברורים, טענה: "אינני ירה. זה לא נכון". באחד הימים עברה שכני תה למגורים ליד דלת חדרה, שמעה בכי צוחני של תינוק, כננסה פנימה, ראתה את לאה שרוכה על מיטתה מודוללת כוחות כססביבה כחמידים. לאה ניסתה להתרומם, ביקשה סיגריה מחברתה, אשר מיהרה למשך רד הקיבוץ, הועיקה את המשטרה ושלתה את החובשת לחדר הילודת.

נהגתי-אחות אורה שטרן ונוסעי הגיפ

ד"ר מקס לאופר

בדיקת שיניים בכיתת בית-הספר

בן-גוריון אמר: "לא ייתכן! אתה טועה!"

סעתם למרפאות המרכזי ואשר נהגתו, אורה שטרן, היא גם אחות העוזרת לרופא השיניים. תוצאות השיטה: מספר עקרות השיניים הקבועות (לא שיני החלב) מאז קיום המפ"על ירד מ-27 עקירות לאלף תלמיד לשתי עקירות לאלף תלמיד.

תביעתו של ד"ר לאופר: "אם אין ביכולתה של הממשלה (אשר עד היום אין במשרד הבריאות שלה רופא קבוע לטיפול במצב ההיגיינה בבתי-הספר) להעבר את השרות מן הרשויות המקומיות אל תחת חסותה, תסיפק לפחות ציוד להקמת מרפאות נוספות בנקודות חדשות (כמו רמלה, לוד)".

מלחמת העולם השנייה, בחזרה לבון, היתה ישראל זוכה במומחה עולמי שהיה מפתח בה את ריפוי השיניים. אולם כבר שנה אחר ביקורו של פרופסור קנטרוביץ' יסדה מחל"קת החינוך של עיריית תל-אביב מרפאת שיניים בבתי-הספר בבית שרשאו וד"ר מ. חלפה הניח את היסוד למפעל הבריאות לילדי תל-אביב. בציודו הפרטי הקים מרפאה ניידה בבית-הספר ביאליק, כדי לשרת בה את ילדי השכונות של דרום תל-אביב. עודדו הרב של מנהל מחלקת החינוך העירונית, ד"ר אליהו מרון, וזוה את התבססות המרפאה, שמייסדו נקטף בתאונת דרכים ב-1949.

חיברו זאת לזאת, מסרו את פרשת התניקה למשטרה.

הארץ

אנו צועדים לקראת ביטול תלותנו בחו"ל בשטח אספקת המזון — אמר שר החקלאות.

(ידיעות אחרונות)

שלום חכם, ירושלים
כן — אבל באיזה צעדים?

קוריא

התוחים לא מצחיקים

בפאנונגיום נמשכו הוויכוחים בלי סוף, החליפו קציני שני הצדדים לפעמים חיכוכים, לפעמים גידופים. בקווי החזית המושלגים רב צו חיילי שני הצדדים בשוחותיהם הקרות, שמחו כי הקרבות חדלו למעשה. מכיון שאיש מהם לא רצה למות ביום האחרון של המלחמה, ואיש לא היה בטוח אם המלחמה לא תיגמר למחרת. לא היה להם חשק רב לצאת לפטרולים, ולא כל שכן להסתערות.

אולם בחזית אחת נמשכה המלחמה ללא הפוגה: החזית שבאויור. בחודש ינואר איבד גייס האויור החמישי 52 מטוסים בקרב, אשר 44 מהם הופלו על ידי תותחים אנטי אוויריים. היתה זאת רשימת האבדות החודשית הח" מורה ביותר מאז פרוץ המלחמה. בחלקה נובעת מפלה זו מהופעת מספרים גדלים והולכים של מטוסי סילון סובייטיים מטיפוס מיג, שהם הטובים בעולם, בחיל הא" ויר הסיני. מפציץ רגיל, בעל מנועי מדחף, דומה למטרה דוממת כשעט עליו מטוס כזה, העולה עליו פי כמה במהירותו.

אולם גורעים ממטוסי הסילון היו התותחנים האנטי-אוויריים. עד כה היו תותחים אלה צעצועים, שאך העלו צחוק על שפתי הטיי" סים שעברו על פניהם. אולם עתה חדלו התותחנים להיות מצחיקים. לא זה בלבד שהופיעו תותחים המצוידים במכשירי רדאר, המכוו" גים אותם באופן אוטומטי אל המטוס המת" קרב, אלא שגם התותחנים הקטנים יותר הח" להיות מסוכנים בידי תותחנים שאומנו כה" לכה ורכשו להם נסיון במקצוע.

מפקדי חיל האויור האמריקאי לא יכלו עוד לטשטש את העובדות, להסתיר כי חיל האויור האמריקאי המפורא סופג תבוסות חמורות מידי חיל האויור וחיל התותחנים הצעירים בעולם. הם הסבירו כי אין לנוע מצב זה כל עוד מחכים מטוסי הצייד והתותחנים של האויור למטוסים האמריקאים בכמה שטחים צפופים. התרפה היחידה היא להרחיב את הלחימה האווירית, לאיים על אלף מטרות חד" שות בעורף האויור במנצחיה ביבשת סין, להשמיד את שדות התעופה מהם ממריאים מטוסי המיג. להכריח את האויור לפזר את כוחותיו, במקום לרכזם.

לא היה עוד כל ספק שאם ייכשל המשא ומתן באוהל של פאנונגיום תתקבל הצעה זאת, תיפתח מלחמת-אויור בלתי מוגבלת נגד סין העממית. מה שלא היה ברור: אם גם במלחמה זו תהיה עליונות לחיל האויור האמריקאי אשר מטוסי הסילון שלו נופלים מ" ריביהם הסובייטיים הן באיכות והן בכמות, ואשר עיקר כוחו במפציצים מסוג ב"36, אשר התישנו כמעט עד כדי חוסר תקווה בת" נאי הלחימה החדשים.

מאלאיה

נקמת האח התאום

ב-24 לדצמבר 1941, 17 יום לאחר ההתק" פה על פרל הרבור, הגיש הלייטננט-גנרל סיר קי ימאשיטה, מפקד חיל הפלישה היפאני למאלאיה, שהתפרסם בכינויו "גמר מאלא" ייה", הצעת כניעה ללויטננט הגנרל הבריטי א. א. פרסיבל. העולם עקב אחר מאבקם הגו" אוש של 30 אלף החיילים (אנגלים, אוסטרלים וגורקה) שניסו לעכב ללא הצלחה 200 אלף יפאנים תוקפניים ביצרות העץ של מאלאיה, כשהילידים המאלאיים בוגדים באימפריה: חיילים בריטיים נורו בגב וחילי גורקה ה" דיים נשחטו. ההצעה היפאנית נוסחה ברוח פשרה וכללה הנחות רבות והגנרל הבריטי עצמו שוכנע בחוסר הסעם שבהמשכת המא" בק. שש שעות לאחר קבלת האולטימטום הב" ריק הגנרל פרסיבל לצרציל ושאל לדעתו. מברק תשובתו של צרציל: ניתנת לך ההר" שאה לנהוג לפי הבנתך, כפי שיכתובו זאת השיקולים המקומיים. ברם, הרשיני להביא לתשומת לבך את תקוותו של הוד מלכותו ג'ורג' הששי כי תדע להתחיל בסניגפור, הית" לום אשר בכתר האימפריה. אך כעבור חודש" יים, ב-24 לפברואר 1942, קרטה סינגפור תחתיה ונפלה לידי היפאנים.

תושבי העיר שהיו 70 אחוז סינים ו-15 אחוז הודים נשארו נאמנים לשלטון הבריטים גם בימים הקשים של הכיבוש היפאני. באו" גוסט 1945 משוכנסו הגייסות הבריטיים העי" רה נתקבלו בשמחה והממשלה הבריטית חש" בה לחודש ימיה כקדם בסניגפור. הכל נראה" טוב ויפה עד 1947, שעה שהתחיל המרד ה" מאלאיי שנוהל בידי יושבי הספר והגינגל. הסינים התחילו מתמרדרים נגד בעלי המטעים, בריטיים ומשפחתם הודיים נשחטו ונורו. השבוע נחתה מהלומה נוספת. תוך 4 דקות

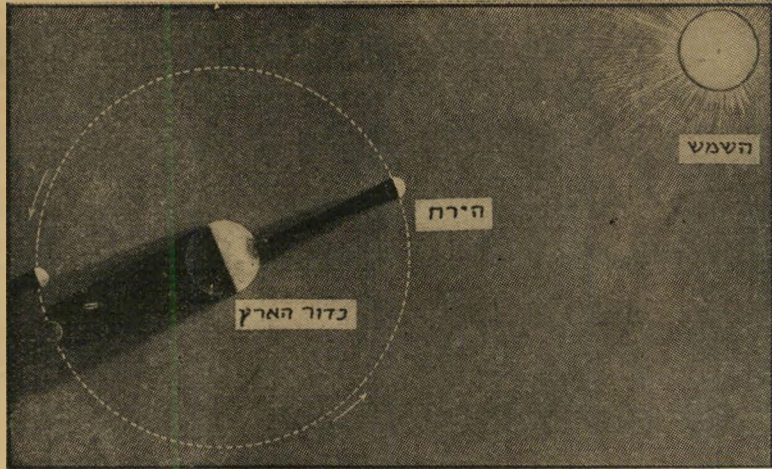
אוסטרליה

המסכן אינו מסכן

סוסי המירוץ באוסטרליה חיים חיי מלכים, בהשוואה לחיי של האוסטרלי הממוצע שהם כשלעצמם אינם רעים כלל, כותב סופר העולם הזה, במלבורן: אורוותיהם משוכללות בכל ההמצאות החדשות: מאוררים, תנורים, מט" בחים, בתימרחה (עם חרטינה), שדרות-טיול

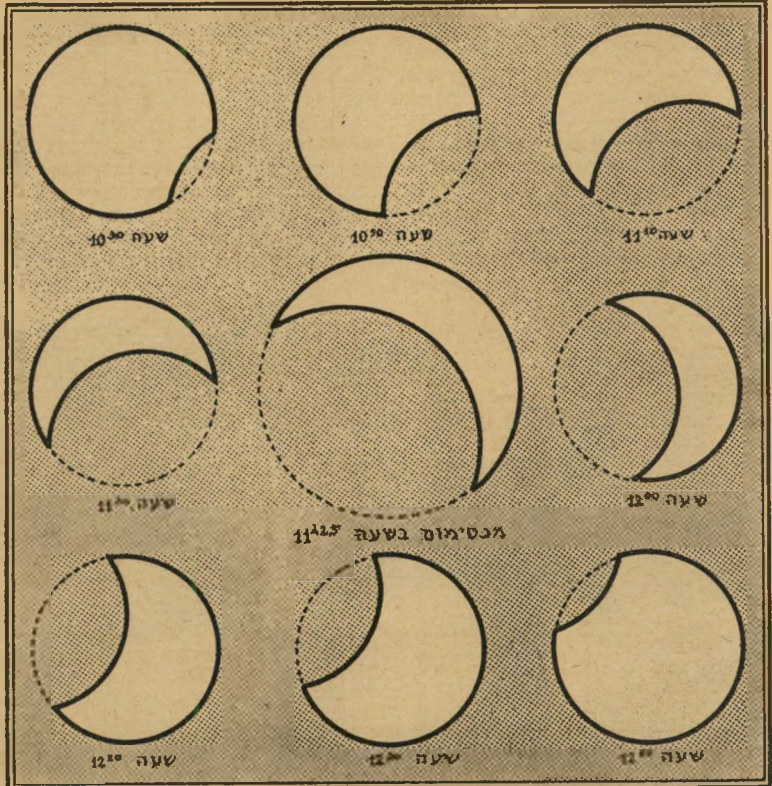
עלה בית-חרושת ענק בריטי לייבוש גומי גול" מי, ג'רסאנג, באש ונגרם נזק של מיליון לירות שטרלינג. באותו רחוב בו קיבל הג" גרל יאמשיטה היפאני את כניעתו של פרטי" בל הבריטי פרצו כשעה וחצי אחר שאחרוני הפועלים עזבו את בית-החרושת להבות מכל פינות הבניין, ענן עשן שחור וסמיך התאבק מאלפיים טון גומי הגולמי והעיב על שמי סינגפור. משך שעתיים לא הצליחו הכבאים לגשת למקום מחמת החום העצום.

ליקוי החמה של ה-25 לפברואר 1952

עיקרון הליקוי: כאשר שלישיית השמש, הירח וכדור הארץ מזדמנת כך שהירח במסלולו מופיע בין השמש לכדור הארץ (כבציר למעלה) מתהווה ליקוי חמה. על פני חלק כדור הארץ בו נופל צל הירח חל ליקוי, משתררת חשכה והכוכבים נראים בשמים. כיוון שצל הירח מורכב משני חלקים, כהה ובהיר יותר, על פני חלק כדור הארץ בו נופל הצל המלא חל ליקוי מלא (כל השמש מכוסה) וסביב לאיזור הצל המלא אזורים בהם מתאדע ליקוי חלקי כזה שיחול בישראל ב-25.2.1952.

פרשת הליקוי: ב-10.22 יתחיל הליקוי בצדה הימני התחתון של החמה, יגיע למכסימום ב-11.42 ותחצית השנייה, כאשר כשבעים אחוזים של פני החמה יהיו מכוסים ויסיימו ב-13:01 בצדה השמאלי העליון. תשתת מצבי השמש משמונה דקות אחר התחלת הליקוי (10:30) עד 11 דקות לפני סיומו (12:50) נראים בציר (למטה) כשהחלק המוסתר של החמה הולך וגדל עד למכסימום ואחר הולך וקטן.

שכונה הודית סמוכה נשרפה כולה ו-300 איש נשארו ללא קורת גג ורק בתצות לילה כותבה השריפה.

סופר העולם הזה, דוד בן-דוד, חזה ממכר" נית-משא צבאית ששימשה במת-חיוון לרא" שי הצבא והמטרה יהו עם סינים נעדרי הבעה בעשן שעלה לגובה 700 מטר. שעתים לאחר מכן הוברר רקע ההצתה כאשר נעצר מנהל העבודה הסיני בי ה-23 קייזו שהודה בהצתה והסתייע בהסבר מקורי: אותו יום קיבל הודעה כי אחיו התאום, חייל הצבא הסיני גי העממי, נפל בקוריאנה.

וחיי חברה עשירים. מלבד זאת זוכים הסי" סים לפרסומת רבה בעתונות וחייהם האי" שיים של בחירי 1500 סוסי המירוץ של מל" בורן נידונים בפורטרוס בעמדם האחרון של עתוני אוסטרליה בני 24 העמודים, המוקדש כולו לסוסים.

אולם אין הסוסים מסתפקים בעמוד אחרו" בלבד וקורה שמעל לעמוד הראשון, המוקדש כולו לקרבות קוריאנה, מופיעה כותרת ענק אדומה ושאלת באוריות קידוש לבנה: חביב הקהל רייני דיי (יום גשם) לקה בשלשול! האם ישתתף במירוץ? התוצאה: שיחת היום

העיקרית של תושבי מלבורן היא סוסים ואוי לאדם שלא יוכל להביע דעה כל שהיא על סיכוייו של הסוס היידוג'ן (מימן) לזכות במירוץ. התוצאה השנייה: באוסטרליה נהו" גים שני תגים לאומיים בלבד: יום הולדתה של המלכה ותג הסוסים, יום המירוץ השנתי. טובי סוסי המירוץ האוסטרליים, שנבחרו בין מנצחי התחרויות השבועיות של כל ימות השנה, מופיעים לפני ציבור של מיליון איש המתערבים ביניהם על התוצאות. הזוכים ה" עיקריים הם בעלי הסוסים הנהנים מארבע חמישיות של הפרסים. אולם מלבד ההתערבו" יות הרשמיות בשדה המירוץ נערכת גם הג" רלה שסכום פרסיה הוא 200 אלף לירות וה" זוכה הוא בעל מספר הסוס המנצח (שאת מספרו רכש בחצי לירה). החודש נקבע ל" הגרלה זאת סידור מיוחד: פרס גיחומים של 15001 לירות, הבא בין הפרס הגדול של 25 אלף לשני בן ה-15 אלף, והניתן למסכן אשר מספרו כמעט וזכה, כלומר: בעל המספר הסידורי הבא אחר המספר הנוכח.

מדע

אסור להסתכל בשמש

מרדכי הקה, 43, שלמד מדעי הפיסיקה והמתמטיקה באוניברסיטת קראקוב, פולין, גילה השבוע לתושבי המדינה סוד שהיה ידוע לו מזה שנים מספר: ב-25 לחודש פברואר יוכלו ישראלים לחזות במחזה נדיר. ביום השני יתגלה ברחבי המדינה ליקוי חמה חל" קי, שיכסה שלושת רבעי קוטרה של הש" מש.

הקה, אשר נוסף להיותו מורה לפיסיקה ולמתמטיקה, הנו אסטרונום, חישב את ה" תופעה לפני שנתיים ע"י חישובים מתמ" טיים שערך בעזרת אלמנק לספנות ואסטרו" נומיה המצוי בידו והמוצא ע"י האדמירליות הבריטית בלונדון. לפי חישובים המסתייעים בנתונים שבספר הקה קבע את מקום הת" גלות תופעות הליקוי, גודלן וזמן הופעתן, אולם קשרו עם המכונים האסטרונומיים ש" סיפקו לו עד כה חומר על ההתפתחות האח" רונית במקצוע, הופסק חלקית אחר שמשרד האוצר סירב להקציב לו שמונה דולר לשנה לחשלום דמי חברותו במכונים.

לאחר שקבע בבירור שליקוי-חמה מלא לא ייראה בישראל עד שנת 2163, התנחם מרדכי הקה בליקוי החלקי הגדול, שית" גלה על פני שלושת רבעי קוטר השמש, שעה שהירח יעבור במסלול תנועתו החודשי סביב הארץ, בין כדור הארץ ובין השמש. בגלל היותו בלתי שקוף ובלתי מאיר יטיל הירח צל על אזורים שונים של הארץ, אשר תוש" ביהם כתושבי ישראל יראו את השמש כש" היא מוסתרת כולה או בחלקה על ידי הירח. הי זהו עלו לגרדום. תאריכים היסטו" ריים רבים, שלא ניתנו לקביעה מדוייקת, בטרם שוכללה האסטרונומיה המודרנית, נק" בעו בודאות לתקופה של 3370 שנה (משנת 1207 לפני ספירת הנוצרים עד 2163 לאח" ריה). לדוגמה: במאה השביעית לפני ספירת הנוצרים נערך קרב גדול בין המדים והלור" דים על גדות נהר היליס שבאסיה הקטנה. באמצע הקרב, שעה שהצדדים נלחמו בזעם רב, החל ליקוי חמה. אור היום הלך ונחלש עד אשר השמש כבתה לגמרי. החשכה שנש" תררה השילה אימה גדולה על הצבאות הלור" חמים ולאחר שנפסק הקרב נחתמה, בו ביום, ברית שלום בין הצדדים האויבים. תאריך הקרב ההיסטורי היה בלתי מדוייק, אך התוק" רים קבעו באמצעות האסטרונומיה בודאות את תאריכו ליום הליקוי ב-30 לספטמבר 610 לפני ספירת הנוצרים.

הליקוי שנקבע ע"י החוקרים כקודם ביו" תר אירע בסין, 2137 שנה לפני הספירה, וב" גללו העולו לגרודם שני האסטרונומים של המלך הסיני, הי והו, לאחר שהואשמו על אי-סמית התופעה למלך, אשר חפץ לדעת עליה מראש.

מרדכי הקה, השמח לקראת תופעת הלי" קי, אשר עפ"י חישוביו תסתים בשעה 1.01 אחה"צ, זוהיר את המתכוננים להזין את עיניהם בחמה הקליה לא לעשות זאת בעין גלויה. על המתבונן להצטייד בזכוכית מפר" ייחה, אותה יוכל לפיח מעל נר דולק, אפשר להשתמש גם בנגטיב צילום משומש וכהה" מאז (משקפי שמש אינם מספיקים). ההסכר" הסתכלות ישירה בשמש עלולה לפגום בר" אייה ללא תקנה. מסוכנת מן הסתכלות בעין הגלויה היא התבוננות בחמה הקליה דרך משקפת או זכוכית מגדלת ממנה צפוי למת" בונן עוררן מוחלט.

השנים בס רקדו

היה היה בעיר לונדון מחבר-מלחין-במאי שתקן ומר-רקדן ידוע ושמו איבור גובלו (1893-1951). הוא היה בעיקר מומחה ל-חבורי-הלחנת-ביום-משחק באופירות מן ה-סוג הישן, שמרוחה עליהן שכבה עבה של רגשות ואשר הרקע שלהן הוא וינה של טרום-1914. אחת מאלו נקראה השנים בס רקדו.

מלחין וינאי ידוע, רוזי קלבר (דגיס פרייס), מאוהב בשחקנית מפורסמת, אך מאלד אותה עת זו שומעת אותו מבקש (דרך הלצה) את ידה של מכרה צעירה. ה-שחקנית נשאת לנסך האוהב אותה, אולם ה-ילד שתלד לו יהיה ילדו של המלחין.

הבמאי הבריטי הארולד פרוץ, ברצותו ל-שמור על רוח המקור, שכת לעתים קרובות רפואה לבמה היא סמימות לבד; בתהליך התסרוט נשאר בסרט כל המגרעות של ה-תיאטרון, לא נוספו כל מעלות קולנועיות, למרות (ואולי בגלל) סגנוניות (בעזרת צבעי סניקולור) הרקע.

בריטניה ששוע לאבוגרים

אחד הטורים המשעשעים ביותר ברבעון הקולנוע הבריטי אור וקול נקרא האמנות השביעית.

מספר הטור: "הצנורה בתוליבוד אישרה תסריט שבו מגלמת ברבארה סטאנוניק אשה בלתי מוסרית", אולם לא התיר תמונה בה נראית השחקנית מעשנת במיטה. הסבה: עשון במיטה עלול לגרום לתאונות מסוכנות".

הסרט (הצרפתי) קלושמרל מתאר עיירה קטנה הרוצה להקים מצובה בעלת אופי מת-קדם, מחליטה לבנות משתנה צבורית. דבר זה נחשב למקורי, אולם ברצוננו להעיר שה-כפר האנגלי תורפ הקים מוסד דומה לרגל פסטיבל בריטניה. ברם, בניגוד לכפר האני-גלי, בו לא אירע שום דבר מיוחד לאחר ההחלטה, נגרמת בכפר הצרפתי שערוריה גדולה עד שיש צורך בעזרת הצבא להשליט הסדר. הסרט הוא שעשוע טוב, אבל רק למבוגרים.

בקצרה

גורלה של אשה. סרט תעמולה הונגרי בו כל השחורים שחורים וכל האי-דומים לבנים. קארי טולנאי, סוזה באנקי.

נער התימוזה. המלכה ויקטוריה קוברת את עצמה בארמון וינדזור עד שנער קטן ואיש גדול - דישראל, מוציאם אותה משם. אירין דאן, אלק גיניס.

אי התשוקות. ספנים, שלי חיינרטס, ונדל קורי בסרט הרפתקות צולע.

הנידונים לחיים. מלחמתם של נכי מלחמה משותקים ממתיניה ומטה לחזור ל-חיים נורמליים, ככל האפשר. מארלון ברני-דו, תרזה רייט.

שטן הכשרים. אהבתו של תלמיד גימנסיה לאשה נשואה שבעלה בחזית. סרט גדול. מישלן פרל, פיליפ זיראר.

בבתי-ספר דרמטיים. בפרוץ המלחמה נקרא לום אל שרות ה-תעמולה של הבי.בי.סי. שדר בקביעות ל-ציכוסלובקיה, היה נאלץ לותר על אופן דבורו השקט, הרך הרגיל, לצעוק במלוא ה-גרונ כזי להתגבר על הפרעות הרדיו הגר-מני.

כאשר קיבל, באותם הימים, בעצומה של עבודתו ברדיו, תפקיד קטן בסרט פשעי, היתה עיפות כבדה כל כך נוסכה על לום שלא אחת היה נרדם באמצע הצלומים. ל-ימים, כשנתפנה מן הבי.בי.סי. זכה בתפקיד נפוליון בסרט פיס הצעיר (במאי קארול ריד), שהביא לו פרסום רב שנתחזק עם הופעתו בהצגת השביעי.

עמק האושר

מדי שנה, בין חודש מאי לאוקטובר, יוצ-אים אלפי שחקנים צעירים אל הכפרים ב-ארצות-הברית, מקימים להם באהלים או

העלילה (המבוססת על ספרו של המחבר ה-אנגלי גראלד קרש) היא כה מסובכת עד שהצופה, מרוב מאמץ לקשור את כל החר-טים יחדיו, מאבד את קצותיהם. הבמאי דאסין החליט שכדאי לתת גזון של אמת לכל העניין. יש להביא בשביל תפקיד של פושע של מה-יכך, יליד לונדון, שחקן אמריקאי מהוליווד. הפושע השני בלונדון, והגדול שבכולם, הוא יונוי (הרברט לום). כך נדחקו השחקנים האנגלים האמיתיים אשר בסרט (גוגי ויתרס, יו מארלו, פראנ-סיס ל. סאליבו, אדוארד צ'פמן) לקרן זוית. פרט למגרעות אלה, הסרט, לפיו משתף הפושעוץ וידמארק אלוף זקן (תפקיד המשו-חק בהצלחה רבה על-ידי אלוף העולם לש-עבר סטאניסלאב זביסקו) בהכנת תחרויות התאבקות, מונע על-ידי כך סכסוך עם הגנ-סטר לום, בנו של האלוף ובעל המנופולין הרשמי (של העולם התחתון) על כל התחרו-יות מסוג זה. משנהרג הוק, פתוחה הדרך

ג'ין קלי, גודריה דה-הייבן ("עמק האושר") בין השאר...

באסמים פנויים תיאטרונים קיץ, מצפים ללקר-חות של קייטינג מן הכרך. עמק האושר הוא סרטזמר צבעוני על להקה המנסה - ומצלי-חה בסופו של דבר - לארגן תיאטרון מעין זה.

העלילה - אשר, כמרבית הסרטים מסוג זה, אינה חשובה כל עיקר - מסחררת ב-מחול של רגליים (ולבבות) את ג'ין קלי, הרוקו, בין השאר, בלויית קרע של עתון, קרש במה חורק והבדחן פיל סילברס; ג'ודי גארלנד, המשתקת נערת כפר שאינה רואה בעין יפה את עניין התיאטרון, אך משנה את דעתה, מצילה את ההצגה; גלוריה דה-הייבן, בתפקיד אחותה החולה במחלת-הבמה של העלמה גארלנד.

כאוסף נעים של שירים ומנגינות ומחר-לות עמק האושר הוא סרט מוצלח. ג'ודי גארלנד שרה ורוקדת במרץ רב ובהרבה כשרון בעוד שקלי, כרגיל, קל - אך ממו-שמע - רגליים ברקודים מזוהרים.

בידי הבן לרצוח את וידמארק. הוא עושה זאת, בהשפעת הבמאי דאסין, רק לאחר רדי-פה דרמטית ברחובות חשוכים למחצה.

דאסין אוהב אלימות, וביצאו מן ההנחה שטעמו של הקהל דומה לשלו, הוא מגיש מנה גדושה של צפיחית ההמונים הזאת. קרב עז, מחוץ לזירה, נוטש בין שני מת-אבקים, פנים מתעוותות בכאבים, אלה הם סממניו של במאי זה. כיוון שהוא נעזר במק-צב מהיר, צלומים נאים, משחק משובח (ביחוד מצדו של וידמארק), הסרט אינו נעדר ענין.

צעקה במלוא הגרון. כאשר הגיע, בשנת 1939, הנחין הציני הרברט לום, גבה-קומה, חום שער ועינים, ללונדון, בירת אנ-גליה לא היתה מלה אחת של אנגלית שגורה בפיו. אולם היה לו עבר בתיאטרון-קולנוע: הוא יסד במכללת פראג להקה של סטודנטים, שמש סגן במאי מאד צעיר באולפני הסרטה, וידידים אנגלים השיגו עבורו סטיגנדיות

סרטים

הקלף הגורלי

מהו הקלף שריפ מאקול (דוד בריאן), מי-ליונר איש קאליפורניה של תקופת בהלח הזהב, מחזיק בידו? בקלף הזה תלוי סיפור המעשה.

כאשר הבנקאית עדה סטריץ' (מרסדס מקמ-ברידג') באה אל מאקול וביקשה ממנו ה-ל-י וואה של שלושה מיליון דולאר, הציע לה בעל ההון משחק קלפים. הזכיות: הבנק שלה כנגד כל כספו שלו. אך בטרם מתגלה הקלף הגורלי שהוא מחזיק בידו, חוזר הסרט לא-חזר פעמים אחדות, מגולל את פרשת אד-בותיו האומללות של מאקול לשתי נשוי (אר-לן דאהל ופולה ריימונד), אחר את ילדותו: כיצד איבד את הוריו במגיפת החולירע בעת הנדירה מערבה. חייו, מראה במאי גראלד מאייר, היו מלאי עושר ומעוטי אושר. וכא-שר מגלה מאקול לבסוף את הקלף אשר ב-ידו... אולם לא יאה זה והגן לגלות את סופו של מעשה, אף-על-פי שחלק ניכר מן הצו-רים עלול בנקל לנחשו, בערך במחצית דר-י כו של הסרט.

הרקע הריאליסטי עושה סרט זה שונה מן האחרים מאותו דפוס, אלא שהתסריט הכתוב בסגנון של רומן זעיר ומשחק החלש של הגיבורים מוריד אותו מן הדרגה אליה יכול היה להגיע בידי של אותו במאי: מעניין וחורג מן השיגרה.

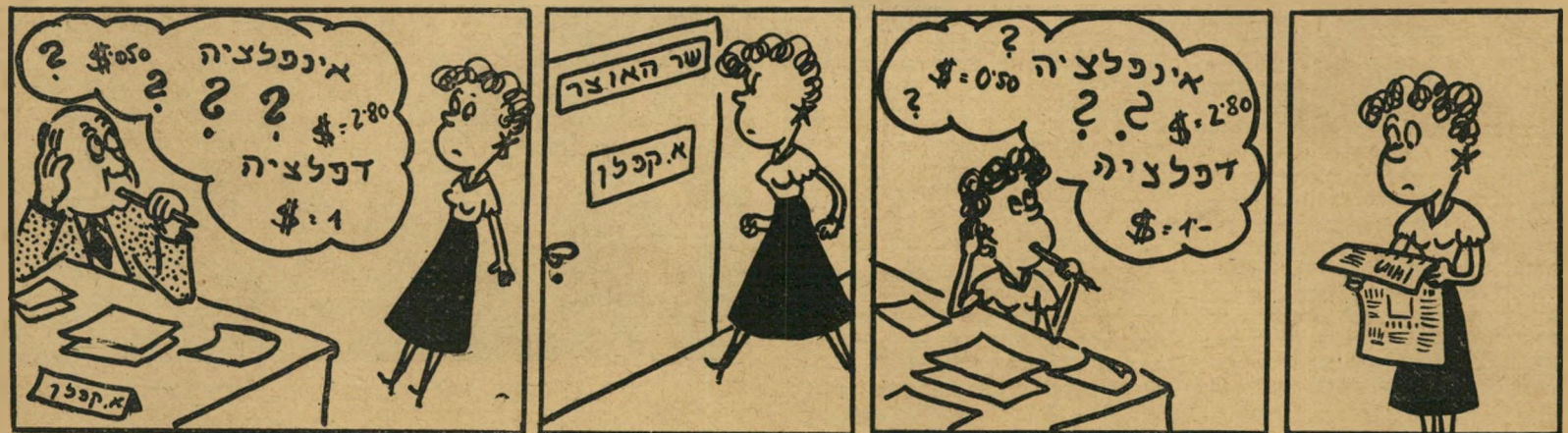
סדרן לכוכב. דוד בריאן החל את דרכו אל פסגת הוליווד מקצה הסולם, כלומר מן הקצה הנמוך: הוא היה זמן ממושך למדי סדרן פשוט בקולנוע-הפאר רוקסי בעיר מו-לדנו ניו-יורק. אלא שבאחד הימים, כאשר נתפנה לחצי שעה מעבודתו כדי לאכול ב-מסעדה סמוכה לאולם הקולנוע, נתקל בהת-קהלות של אנשים לפני פתחו של אחד ה-תיאטרונים. היו אלה מועמדים למבחני תפ-קידים במחוזר. בריאן, אשר מימיו לא שר אלא באמבט, החליט, לשם הספורט, להכנס פנימה. קולו נשא מן מלפני הבמאי (כמובן, אחרת לא היה ספור זה מגיע לכתיבתו) ש-שכר אותו לשיר במקהלה. לימים מלא בריאן מקומו של שחקן ראשי שיצא לחופשה, הר-פיץ במחוזות רבים ובמועדוני לילה, אולם, לאחר 15 שנה של הופעות רבות עזב לא היה אפילו צלו של כוכב. משחזר מן השרות בצבא אל הבמה, זכה לכשלוש, נתיאש, פתח, עם חבר, עסק של קבלנות בנין.

אולם הגורל, בדמות ג'ון קרופורד, צוה אחרת. השחקנית חפשה בן ווג שיבצע את התפקיד הראשי לצדה בסרט רחוב פלאמינג, פגשה את בריאן גבה-הקומה, (1.83 מטר) צהה השער וכחל העין בנשפיה, בתנה אותו ומסרה לו את התפקיד, הראשון בסידרה של הופעות חשובות בסרטים.

לילה במטרופולין

לאחר שהבמאי ז'ול (עיר במערומיה) דא-סין ערשל את ניו-יורק ועולמה התחתון, חצה את האוקינוס לעשות שרות דומה ל-לונדון. התוצאה היא סרט המיתמר להיות לא רק יצירה קולנועית טובה אלא אף תמר-ה מדויקת מן המתרחש בבירה הבריטית עת הערפל מתפור ויורד הלילה. האמת היא שלילה במטרופולין אינו לא זה ולא זה. אף על פי שהצלומים נעשו בחוצות לונדון עצמה אין להם אותו כוח שכנוע שהיה ל-תמונות גורדי השחקים של ניו-יורק. גם

מחפשת הסבר

כשלוך ב־5 אחוים

יום אחר שניא המדינה שיגר זר פרחים מחנות הלואיבית להלויתו של המלך ג'ורג' השני (ראה במדינה) הוזמן באר תה חנות זר פרחים שני מטעם הנשיא. הפעם היה המען קרוב יותר: שגרירות ארצות הברית בישראל, אליה נשלח זר שושנים אדומות לקבלת פניה של א. ינור רוזבלט, אלמנתו של נשיא ארצות-הברית לשעבר וחברת משלחת ארצה לאוים.

רופא האיש של הגברת רוזבלט, ד"ר יוד גורביץ גבה הקומה והמאמץ, היה זה פעם תושב ישראל ורופא בית-החולים הדסה, ירושלים, שיבח את מצב בריאותה של אלמנת הנשיא בת ה-67, הסביר שאינה זקוקה למונות מיוחדים. אמר שיש משרד הבריאות, יהיה בין מקבלי פניה של הגברת רוזבלט: "דוקטור, אין לך מה לחשוש, הן גברת רוזבלט לא תסבול מן הצנע".

מברק בלתי צפוי הטיל מבוכה במשרד האמפרטוריו יובל כאשר דני קיי, הנמצא בלונדון, הודיע על בואו לישראל למשך שבועיים. סיבת המבוכה: דני קיי שרצה לב לות את השבועיים הראשונים של אבל המלך האנגלי בישראל לא היה יכול להופיע בה מחוסר אולם ליובל. הנגן לארי אדלר (ראה למען) הרקדנית פרל פרימוס והזמר מריו בריני תפסו את כל התאריכים והי אולמות.

כאשר קיי לא השיב על מברק הדחייה של יובל, הונח כשי יבוא ללוד במטוס בה צריך להגיע בשלש לפנות בוקר, אולם בדי קומו הופיעה נערה אמריקאית בת 14, קרוז פרנצס אסניץ, צירת הנוער האמריקאי לישראל שזכתה להיות נציגה מתוך 1000 מועמדים שכתבו חיבור על הנושא "מתנת יום ההולדת". מטרתה של קרוז היא לחלק בשם שולחיה, ילדי ארצות-הברית, מתנות יום הולדת לילדי העולים הנזקקים על מנת לפתח בכך יחסי אחווה בינלאומיים בין בני הנוער.

ד"ר חוזה גראסיה גרנדרוס, מי ש היה חבר ועדת החקירה לעניני ארץ-ישראל פעם ארצו (אונסקופ) לבקר בה אחר שלא טמלה ארצו, על מנת לבקר בה אחר שלא היה בה ארבע וחצי שנים, מיום שהמליץ ד"ר גרנדרוס מדינה יהודית לבני ארצו. אולם על הקמת מדינה פנאי לבקור ארצה שנכשל בבחירות לנשיאות גואטמלה בהן זכה בת משה אחוז של הקולות בלבד. אחת הסיסי מות נגדו, ילידת המיעוט הערבי בגואטמלה היתה: "גרנדרוס הוא משיח היהודים". אולם מי שהיה שגריר גואטמלה בהאשינגטון וב אולם כבר מצא לו תעסוקה: כתיבת ספר זכרונותיו בה הגיע כבר לשנת חייו ה-20 וכי חיבת תולדות מולדתו.

הנסיך עלי ריזא פחלווי, מיגור הצ' בא האינדי ואחי שאח איראן, לוה על ידי שלישי מסעור מוכסני והקולונל הנרי דאן, הנספח הצבאי הבריטי בהסדרן בדרכו להלוית המלך הבריטי. אמר הנסיך האירני בשדה התעופה לוד, בו חיכה, כתחנת מעי בר למטוס היוצא ללונדון: "אני מכיר את ישראל יפה, עוד משנת 1945 כאשר ליוחתי

את אמי לקהיר. אחר מה שראיתי דרך המ' טוס אני חושב כי התקדמתם במידה עצומה, בתים ויישובים חדשים צצו אצלכם כמו פטריות אחר הגשם!" אולם הנסיך בן ה-30, שהוא אחד משבעת אחי השאח, לא רצה לה, ביע כל דעה פוליטית, הסביר לחיובו מבין הדבר של שלישי השומע פרסית בלבד: "באם יש שאלות פוליטיות, אני מוכן להע' בירן לר' מוחמד מוסאדק, ראש ממי שלתנו, הוא מקבל משכורת עבור כך והוא יודע הרבה יותר ממני!"

כאשר אמן מפוחית-הפה לארי אדלר, ביקר עם אישיו ובגרו פיטר בכנסת, סיפר על פגישה בינו לשגריר הלבנון בשדירה, כאשר השגריר הלבנוני התלהב מיכולתו של אדלר על מפוחית-הפה ועמד להזמין לארצו הסביר לו אדלר כי הוא יהודי. הגיב השגריר: "זה יהיה קשה להזמין!"

אמר שר המשטרה בכור שימריית ב' מוסר את המטרה בהתנהגות התיירים הי' ישראלים בחוף-לארץ, המשחיתים את פני המדינה באזני יהודי הגולה: האויבים הג' דולים ביותר של היהודים הם היהודים. אני חושב שהגויים למדו את האנטישמיות מ' אתנו.

שכנו למצעד ההלוויה של המלך הבריטי של משה שרת, שר החוץ של ישראל היה אריאדן חומסקי, ציר סוריה בלונדון. למ' רות הצעידה המשותפת משך חמש שעות לא מצאו מדינאי המרחב לשון משותפת, לא

פריץ ברנשטיין וד"ר פנחס רוזן (בכנסת)

"אין לי מה לומר..."

נמצאה תשובה מתאימה. אמר פריץ נפת-לי, כאשר נשאל מדוע מסר ראש הממשלה את ההודעה הכלכלית: "מפני שזה ראש הממשלה!"

בצאת פריץ ברנשטיין, מנהיג הציונים הכלליים מאולם ישיבות הכנסת, אחר נאומו של ראש הממשלה ניגש אליו מנהיג הפרוג' רסיבים ומי שהיה שר המשפטים, ד"ר פנ' חס רוזן, ניסה להעמיד פנים רציניים, אמר במבטאו היק: "אני עתונאי אמריקאי, מה דעת אדוני על הודעת ראש הממשלה?" ענה ברנשטיין, במיטב הסגנון של תשובה לא ענה נאי סקרן: "אין לי מה לומר, אין לי מה לומר."

תשלום ב־5 מיליון

מלכת היופי של ישראל, מיכל הראה, שילצה לסירור במדינה יחד עם מלכת היופי של יהדות בריטניה, פטריציה שאו, זכ' תה לקבלות פנים נלהבות מתריסר ראשי עיר שידעו לקשר את יופיין של המלכות ליופי' יין של עריהם, אך לא יכלו לתחר בפעוטה מזכרון-יעקב שהסתערה על מכונית המלכות וקראה: "מיכל מותק!"

שליש מוכסני, נסיך עדי פחלווי, קלוני דאן (מזוד)

"...פנה לראש הממשלה..."

לשר החקלאות הפיתוח, לוי אשכול, לא עמדו זכויותיהם של החברים הדתיים לקר' אליציה הממשלתית וכאשר עבר במכוניתו את העיר בניברק ביום השבת נרגמה המ' כונית בעבר בניברק, אמר ריגום אחד, כאשר לא פגע במכונית השר: עמדה לו זכותו של אשכול, שהוא שר בישראל.

אשת שר המסחר והתעשיה, גולדה יו-פה, קיבלה טקריפים מידיורים בארצות-הב' רית, לא רצתה להשתמש בהם להפרת משטר הצנע בביתה מסרה אותם למשפחות העולים העיראקיים ששני בניהן הועלו לגרדום בבג' דוד, מוסר הטקריפים ארצות-הברית (שתים מסוג דודג, אחת אולדסמוביל). המכונית הי' רביעית היא תוצרת סובייטית (צ'יפ) ששימור' שה יוחד לקבלות פנים לנציגי ברית-המוע' צות ברומניה.

ידיעות אחרונות סיפר כי כאשר ברום מזק-דניאל, המפקח על ההענקה האמריק' אית בישראל, ביקש ארוחה במלון חיפאי מפואר, שאלו המלצר: "האם אדוני משלם במטבע חוץ?" ותשובת אשתו היתה: "ועוד איך — 65 מיליון דולאר (של ההענקה האמריקאית)!" אך עתון הערב המתחרה, מערוב, סבר אחרת, העביר את מקום המעשה למלון המלך דוד, ירושלים, שינה את שאלת המלצר ל"האם אדוני משלם בדולארים?" ואת תשובת מקדניאל עצמו ל"בדואי שאני משי' לם בדולארים, 65 מיליון דולר!"

המהנדס מאיר רובין, סגן ראש עיריית ירושלים מטעם סיעת חירות קיבל על עצמו תפקיד חדש: בינוי אגפו הדרומי של מלון התפקיד דוד בהתקפת הארגון-הצבאי הלאומי, אבי תנועת החרות.

אהר שהלל קוק, איש אצ"ל, חבר הכנ' כת הראשונה ופרש סיעת חירות, לא הצליח להקים תנועה אטייקומניסטית יהודית ב' ארצות-הברית פנה כדוגמת חברו קסיעה ב' כנסת הראשונה, יעקב מרידור, לעסקי העשיה. אולם שלא כדוגמת מרידור לא החל מתעניין ביצור מונות (בשר), פנה להקמת בית-חרושת לעטים נובעים.

ראש עיריית תל-אביב, ישראל ריקה, ניתח את הצעת התקציב לשנת ה-1956/1957, גילה כי שפרה של פונת הסינים יון גבות יותר מאשר זה של עובדי המנהלה בגלל שהם בעלי משפחות המטופלות ביל' דים. מה שראש העיר שחך להוסיף הוא כי מספר הילדים הרב במשפחות העובדים אינו קשור למקצועם, אלא מנוהג ריבוי הילדים בקרב עדות המזרח עליהן משתייכים רוב העובדים.

כאשר חברות האלחוט האמריקאיות נסינו בשיטות קשר חדישות ביותר, השיגו שיא מיוחד במינו לספר רבי-שיאים: הם העבירו את כל תוכנו של חוף עם הרוח, ספרה מר' עץ במיליונים ויוצר הסרט הסביר שרל מר' גרט מיטשל, משך שתי דקות, מסאך פרנציסקו שבחופן המערבי של ארצות-הב' רית לניו-יורק שבחופן המזרחי.

ימים מספר לאחר טיורוסלם פוסט גילה כי תמונתה של רננה בן-גוריון לא פור' סמה מתפרסם בעתונות הישראלית, למרות ש' היא מפורסמת עתה, בעת ביקורה בארצות-הברית, ברוב עתוני אמריקה, נאלץ העתון להחזיר בו, להסביר כי תמונת בת בי, גי' הופיעה בהזדמנות אחת בעתון ישראלי אחד. העתון: גיורוסלם פוסט. ההזדמנות: טכס חלוקת תעודות מוסכמי האוניברסיטה הע' רית, בו זכתה רננה בן-גוריון בתואר מוסמכת למדעי הטבע.

לשאלתם של כתבי הכנסת מדוע לא הק' ריא שר האוצר, אליעזר קפלן, את שר התיאום הכלכלי, פריץ נפתלי, את ההר' דעה על מדיניותה הכלכלית החדשה של יש' ראל והשאיר תפקיד זה לדוד בן-גוריון

נגן לארי אדלר, אשתו ובנו (בכנסת)

"...הוא מקבל משכורת בשביל זה..."

התא'רפות
הזירה הופכת לקרקס

לפני שנה היתה אגודת ההתא'רפות של מכבי חיפה אחת החזקות בארץ. יכולת מתא'רפיה באה לידי ביטוי בעיקר במבחן ההתא'רפות ערב המכביה. אך לאחר המכביה חל שתוק בפעולותיה ובגלל חוסר אמונים בי מכבי החלו אחדים ממתא'רפיה להתאמן ב הפועל חיפה ושלושה מהם אף תחרו באלי פות הארצית של הפועל וזכו בתוארי הא ליפות. שניים מהשלושה, אברהם בן-חיים שזכה באליפות משקל קל, ופיליפ פינקלי שטין שזכה במשקל תרנגול המשיכו להר פיע בתחרויות הפועל גם לאחר האליפות. לשלישי, דוד עובד, אלוף משקל גייר היתה זו הופעה חד פעמית בהפועל.

לפני זמן מועט התארגנה מחלקת האגרוף של מכבי חיפה מחדש ולפני שבוע הביעו שני המתא'רפים, בן-חיים ופינקלשטיין, את רצונם לחזור לאגודתם. הם התאמנו במשך השבוע, רצו להופיע בליל שבת בתחרות ה בינאגודתית של סניפי המכבי שנערכה בחי פה. מלבדם בקש להשתתף בתחרות הלפרין מהפועל חיפה.

כששמע על כך הפועל חיפה שלח מכתב מחאה למכבי, דרש לאסור על שלושת ה מתא'רפים ליטול חלק בתחרות. מכבי הסי כים לא לשחק את הלפרין אך טען שבן-חיים ופינקלשטיין הם חברי אגודתו שהורשו להת אמן זמן קצר בהפועל. הוכחה משכנעת לכך: כריסטי הוזר של אגודת המכבי הנמצאים ברשותם של השניים.

היכרות נמשך עד שעות מעטות לפני התח רות ולבסוף החליט בן-חיים להתחיל את הופעתו במכבי החל מהתחרות הבאה (הי הסבר: "כדי לא לשפוך רם בין מכבי ו הפועל") בעוד שפינקלשטיין עלה לזירה. ה חיפאים ניצחו בקרב. בניגוד למקובל ה חלו התחרויות שנערכו באולם מכבי חיפה, בשעה המדויקת ולאחר שדוד עובד בן ה 16 נצח בנוקאאוט טכני בסיבוב השלישי, על לזירה מתא'רפי משקל נוצה. אורי בנשק, מתא'רף טירוף ופיסטי מבית ליד, כבר ב סיבוב הראשון הנחית אורי מהלומה כבדה בפניו של פיטוסי שנפל לקרשים כבול עץ ולא קם עד ספירת העשר של השופט.

הקרב במשקל בינוני גרמו לסערות רבות בקרב הקהל שמלא את האולם עד אפס מקום. התחרות בין גאוני מבית-ליד לבין בנימיני אדניה מחיפה, שני מתא'רפים שמיים בעלי קומה בינונית, שמשו הוכחה לכך שיש לבדוק היטב מי הם המתא'רפים לפני שמעלים אותם לזירה. נראה שגיאני עשה שמות בריבו היפואי גרינברג. בסר בוב השני נצל גרינברג בנס מנוק'אוט. אך בסוף הסיבוב נפצע ויספיש בעינו, נחלש ב סיבוב השלישי שהיה שווה כוחות. אם כי נצחונו של חיים ויספיש היה ברור

הוא מתפתל מכאבים הוכרו כמנצח, בעוד שגיאני נתקל בקריאות בוז ממושכות של הקהל.

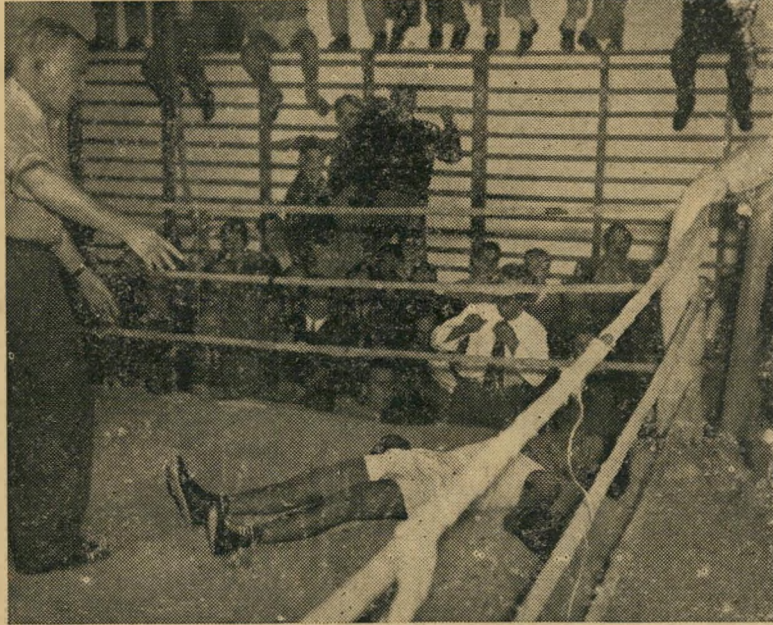
השני שנפסל ע"י שופט הזירה היה פתיה מיפו. פתיה הפיל את רפלוביץ' מתלאביב, בסיבוב השני, אך במקום לסגת לפינתו כ חוק, הכה את רפלוביץ' שנית. לאחר שרפי לוביץ' ענה שאינו יכול להמשיך לאחר ה הכאה הבלתי-חוקית הוכרו כמנצח, שעה ש פתיה זכה גם הוא בשריקות הקהל.

אמר אלכסנדר (סאשה) סגל, שופט הזירה שהצליח בתפקידו: "הזירה הופכת לקרקס!" לעומת הקרבות במשקל בינוני עמדו שני קרבות אחרים על רמה נאה, רתקו את הקהל מבחינה ספורטאית. במשקל תרנגול התמודדו פיליפ פינקלשטיין בן ה 20 מחיפה והמרופי

התערב מאמן יפו, דרש תיקו וכשדרישתו הושבה ריקם, נסה להתפרץ לזירה כדי לה כות את שופט הזירה ורק לאחר התערבות המשטרה נתאפשר להמשיך בקרבות. בסיכום הקרבות נצחו החיפאים בכל ששת הקרבות שהופיעו בהם, צברו בכך 12 נקוי דות (כל נצחון — שתי נקודות), לעומת 2 הנקודות של בית-ליד ותלאביב והנקודה האחת של פתח-תקה.

כדורסל
הבנים היו מופתעים

"לא ידעתי שגם הבנות יודעות לשחק כדורסל!" חייך מאיר מגן, המארגן הצעיר של מרבית מפעלי הכדורסל של המכבי. מאיר

פיטוסי (בית ליד) אחר נוק'אוט של אורי בנשיק (חיפה)

הקהל שרק

אי השמנן אוון מבית-ליד. בסיבוב הרא שון החליפו השניים מהלומות כבדות. בסר בוכים האים הכה פינקלשטיין את אוון ה שוקל 58 ק"ג, 6 יותר מפיליפ) מכות נאמנות, ניצח ללא קושי.

הקרב המרתק השני היה במשקל חצי ביי נוני. חיים ויספיש, מתא'רף ותיק בן 23, עשה שמות בריבו היפואי גרינברג. בסר בוב השני נצל גרינברג בנס מנוק'אוט. אך בסוף הסיבוב נפצע ויספיש בעינו, נחלש ב סיבוב השלישי שהיה שווה כוחות. אם כי נצחונו של חיים ויספיש היה ברור

הם היו באים?"
לא תוצאות כדורסל. ארבע הקבו צות המכביות שהשתתפו במפעל לחמו ביי ניהן על הגביע הנאה והחדש (הקודם לא החזרו ע"י האגודה שזכתה בו לאחרונה), והנו מעובדה אחת: העדרן של בנות קרית מוצקין. הידועות בין השאר גם כשחקניות כדורסל טובות.

הבנים היו מופתעים: לראשונה ראו את הבנות משחקות כדורסל באמת, ולא לשם בילוי בקורסים השונים. הבנות לא ביישו את המין החלש, שחקו במרץ ובכוח, התמסרו וקלעו יפה. המסורת של "תוצאות כדורסל" במשחקי כדורסל של בנות נשברה — כל המשחקים נסתיימו בתוצאה גבוהה, ביניהן נצחון התלאביביות על הרמת-גינות 18:30. הקבוצה התלאביבית נצלה את העדר ה צפוניות, זכתה בכל שלושת משחקיה, בני צוחה של עליוה השחרחרות. הרמת-גינות לחמו במרץ, אך לא הצליחו לזכות בגביע. העיר צופה בפגישת שתי הקבוצות הראשו נות: "נדמה שכאן עשר ערביות רבות בשוק על ביצה אחת!" בנות הצפון תלאביב שכחו שהמפעל נועד לבנות עד גיל 17, אך כבר במשחק הראשון נתקלו ברחובותיות הצעי רות, נוצחו במחצית הראשונה. אך כשנצבו במחצית השנייה אביבה התלאביבית הארוכה ואביבה הרחובותית הקטנה זו מול זו הוכרע המשחק. הרחובותיות מלכה, אהובה והדסה התאמצו והויעו ללא תוצאות ממשיות. אבי בה נפרססק התלאביבית הוכיחה שהיא יודעת לא רק לקפוץ לגובה במנרש, אלא גם באולם הכדורסל. חייכו חברי קבוצת עמוט הרחובותיים, שהורגלו עד כה לראות את הבנות מתבוננות במשחקיהם, למראה תלמידותיהם ה"רותיהם": "אין דבר, גם אנחנו התחלנו ככה!"

הקהל רותק למשחק הבנות, נהנה ממש חקן ומלחמותיהן, השתתף בעידוד קולני. רק צופה אחד לא הושפע מהעובדה שמכבי רחובות ממשיתה במסורת של עידוד מפעלים מזוינים, וערכה מפעל כדורסל ראשון לבי נות, אחרי תרומת גביעים לכדוריד וכדורמים. אותו צופה אלמוני ויתר על הכדורסל, עזב את האולם, גנב את אופניו של כתבו הרחובותיים של העולם הזה דן אלוף, נעלם בלי להשאיר את תמונתו וכתובתו במקום האופניים הגנובים.

טבלת הליגה הראשונה
לכדורסל

קבוצות	משח יום נקוי	משח יום נקוי
מכבי ת"א	9	6:41
הפועל פ"ת	9	7:20
מכבי רחובות	9	12:19
ביתר ת"א	9	14:22
הפועל חיפה	9	10:19
מכבי פ"ת	6	2:17

פתרון תשבץ 104

מאוזן: 1 זולז; 4 חן; 6 עגלה; 10 קהה; 11 חשיש; 13 דור; 14 נו; 15 הפקרות; 17 די; 18 טיבר; 20 קולר; 23 אלפים; 25 דש; 27 רם; 29 רה; 30 בהמות; 32 מר; קחת; 35 צר; 36 גר; 37 שם; 38 מחומש; 41 חרוב; 43 טרדן; 45 עלי; 46 דריפוס; 49 יח; 51 בול; 53 מאוס; 54 חרס; 55 פנים; 56 הר; 57 מגנס.

מאונך: 1 וקן; 2 להוט; 3 זה; 4 חשק; 5 ניר; 7 גד; 8 לודר; 9 הר; 11 חפרפרת; 12 שוק; 15 הבל; 16 תודה; 19 יא; 21 לשם; 22 כרמל; 24 יח; 26 מתרס; 28 מר; 30 ברר; 31 ון; 33 קשר; 34 חמוד; 35 צח; 39 מרס; 40 שד; 41 חלון; 42 ברם; 44 ניסן; 45 ענף; 47 יאה; 48 פור; 50 חרס; 52 לי; 54 חג.

פתרון תעלומת הניירות הפזורים
אברהם מרקוס היה השותף שגנב את החוזה כי הוא טען "הגעתי כרגע ישר מחיפה במכונית" שעה שחלוקת הכביש תחת מכוניתו היתה יבשה למרות שפקידתו סיפרה שנאלצה לחכות כשעה מחמת הגשם השוטף.
הקורא אריה אולמר, חיפה, השלום 12, זכה בין הפותרים נכונה את החידון הבלשי 5, בסר טה לאילת.

	7	6	5	4		3	2	1
			10		9			8
41						14	13	12
	16			15				
		20			19		18	17
			23			22	21	
								24
							26	25
			27					
	34	33		32		31		29
								35
			37					
			42	41			40	39
					44			43

תשבץ 105

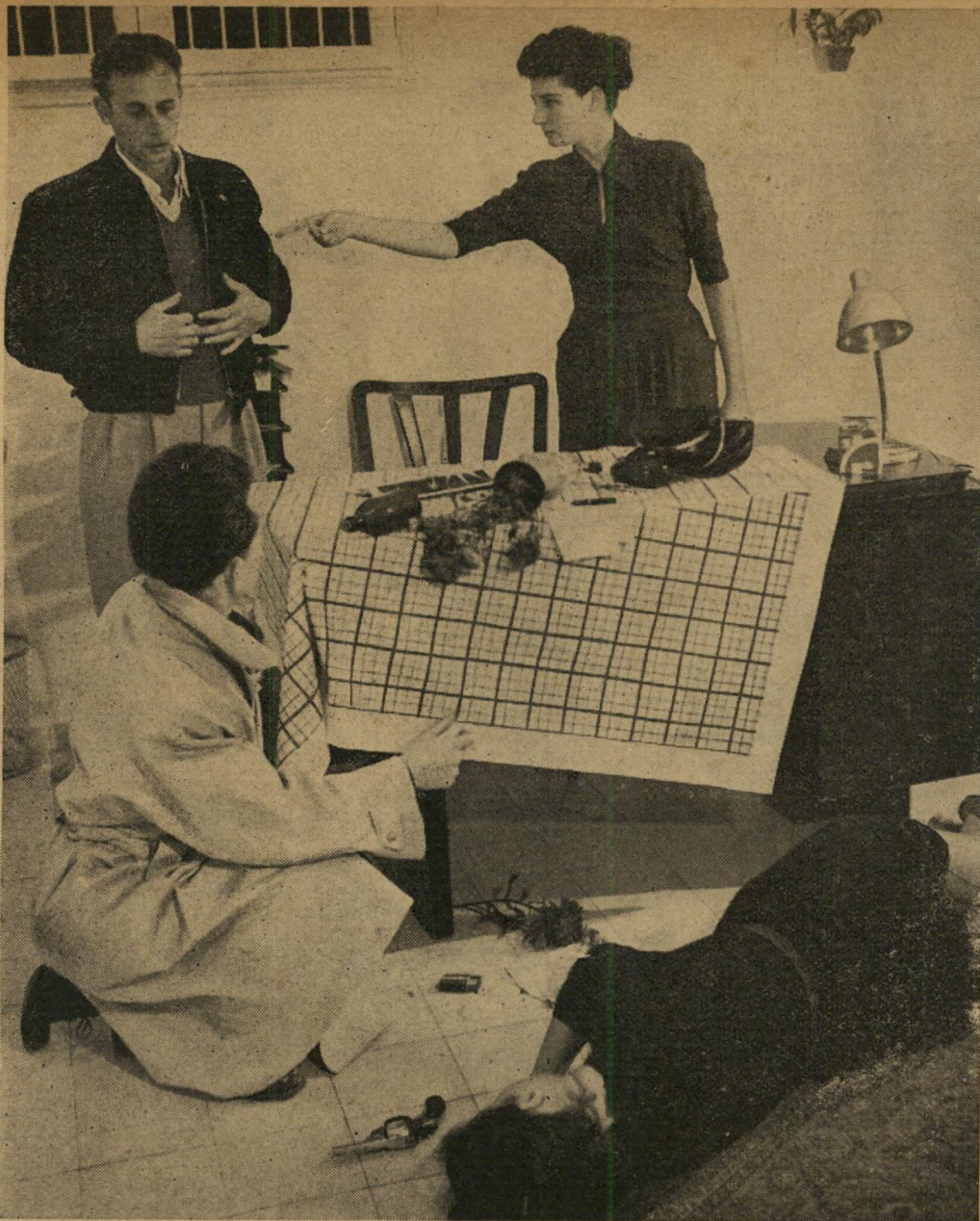
(ערוך לפי מתכונת הכתיב העברי המלא)

מאוזן: 1 חכם ארץ-ישראלי, בן זוגו של הלל; 4 איש תעשייה ישראלי בעל שם; 8 כלי דיש; 10 חתך; 12 תכונת השוא בראש המלה; 13 מדינאי אנגלי ידוע לנו שעתה מלאו לו 82 שנה; 16 בתוכו; 17 סהר; 19 צבא רב חשי בות במורח התיכון; 20 בוריות; 21 קריאת צער; 23 יצר לב האדם... מנעוריו; 24 מעטה האויר העוטף את כדור הארץ; 26 יהוה; 27 קומפוזיטור ידוע; 29 רעש חזק; 31 תענית; 33 מתנבט גן הירק; 35 בטאון פציפיסטי היוצא לאור בארץ; 36 מדינה רבת מהפכות; 38 אויב; 39 עושה להטים; 41 קדושה לנוצ רים; 43 דך; 44 רכוש.

מאונך: 1 שמש הבית; 2 אכן סר... המות; 3 מפרי העץ; 5 מחטיבות צה"ל; 6 צונן; 7 נערה; 8 עילה; 9 עיר בדרום אפריקה; 11 אופן; 14 חמסן; 15 אלוה; 18 מאחים את הקרע; 20 בית היוצר לעתון; 22 גדול מאגם וקטן מים; 23 מצה; 25 תיק; 28 עיירה בשרון; 30 פיקח; 31 פקודה; 32 מלת שאלה; 34 מלך ארם; 36 מאותיות האלפא ביתא העברית; 37 צר רר ליהודים; 40 תולעת המכלה את הצמר; 42 לחות.

המאהבות שלוש

מאת: פיליפ טיארני
 מבוצע ע"י שחקני תיאטרון זירה:
 מיה זיו, שולמית אלנקנה, סליה ברנצ'אי, אליהו לוי.

„אני מוכרח להודות כי במבט ראשון לא יכולתי להבין שום דבר,“ סיפר ידידי החוקר כאשר שאלתי אותו כיצד הצליח לפתור את תעלומת שלוש המאהבות.

„תאר לעצמך חזר רחב אשר במרכזו עומד שולחן עבודה מכוסה מפה משובצת, שטיח פרסי על הרצפה ועליו מוטלת גוייה של בחורה כשלידה אקדח תופי קטן. על השולחן היו פזורים כל מיני דברים — בקבוק ליקר צרפתי, צנצנת פרחים, תיק עור של אשה — והכל באיסור מוחלט. כנראה שהאשה המתה משכה, בצניחתה ארצה, את המפה והפכה את כל מה שהיה על השולחן. גם על הרצפה היו כמה דברים שנפלו מעל השולחן כאשר נשמטה המפה.

„מייד עם בואי, טרם הספקתי לברוק היטב את אשר סביבי, התפרצה בחורה תמירה בצעקה גדולה: „אני אומרת לך — זהו הרוצח! הוא ירה בה!“

„הרגעני גברתי,“ ביקשתי. „קודם כל אמרי לי בבקשה מה שמך, ומה מעשיך כאן?“

„שמי יעל הרפז,“ היא ענתה ביהירות. „אני בתודותה (בתנודת ראש קלה לעבר הגוייה) של שוש. וזהו יעקב צור שרצח אותה!“

היא התפרצה שנית, בהצביעה על הגבר הצעיר שעמד לידה במבוכה. „מניין לך שהוא רצח אותה?“ אני שאלתי.

„מצאתי אותו בחור כששמעתי את הירייה, ובכלל הוא רצה להתפטר ממנה מוזמן. היא נמאסה עליו. היא עצמה אמרה לי שהוא מתחמק מלבקר אצלה כשישבנו אתמול בבית-הקפה (תמונה).“

„ומה יש לך לומר?“ שאלתי את הבחור.

„אדוני החוקר, אני נשבע לך בהן צדקי שזה הכל שקר. היא רק מדברת מתוך קנאה. היא כל הזמן הטרדה אותי בהצעות ודרישות, אבל אני הייתי מסור לשוש.“

לרגע קט נדם קולו, פחדתי שהוא יפרוץ בבכי. אולם לבסוף, לאחר מאמץ הנראה לעין, התגבר על רגשותיו והוסיף: „אם אתה לא מאמין לי, שאל את ירדנה, היא אחותה של שוש. גם היא רצתה שאעזוב את שוש. היא אפילו שלחה לה מכתב שאם לא תחול ללכת אתי היא תרצח אותה.“

באחד הארונות מצאתי את מכתב האיום. קראתי לירדנה ושאלתי אותה אם היא באמת כתבה אותו. „כן, כן,“ היא הטיפחה. „כתבתי את זה מפני שהוא אמר לי שנמאסה עליו והיא לא רוצה להניח לו, אבל אני לא רצחתי אותה.“

„כל זה שקר גדול!“ התפרץ יעקב. הן רוצות להתנקם בי. אני רק יודע ששמעתי ירייה כשהייתי מחוץ לדלת. פתחתי אותה ומצאתי את שוש מונחת על הרצפה. מייד אחרי נכנסה יעל. לא גענו בשום דבר. כנראה ששוש איבדה את עצמה לדעת בגלל הצרות שעשו לה בבית.“

„פתאום,“ אמר ידידי, „נתקל מבטי בטבעת זהב שהיתה מונחת על השולחן. של מי היא?“ שאלתי. ואז שמתי לב לעוד דבר מוזר. „אין צורך בתשובה,“ אמרתי להם. „אני כבר יודע מה היה!“

אם אתה גם כן יודע מה היה — רצח בכוונה תחילה או איבוד לדעת, ומי היה אשם — כתוב את הפתרון ושלח אותו למערכת „העולם הזה“ תל-אביב, ת. ד. 136, עמוד „פתרון חידון בלשי“ עד 10.3.1952.

בין שוחחי הפתרונות הנכונים תוגרל טיפה, או נסיעה באוטובוס לאילת. כרצון הזוכה.

תלוש

חידון בלשי מס. 5

השם ..

הכתובת ..